

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada
Poplăcii nr. 15).
Un ziar garand prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Discursul

de **Alexandru Moesonyi**, rostit
la deschiderea adunării gene-
rale, ținută în 14 și 15 Septem-
vrie n. a. e. în Oravița.

Onorată adunare generală!

Adunările noastre generale sînt adevărate sărbători naționale. Cu însuflețire alergăm din toate părțile române ale patriei în fiecare an la un alt centru național, ca să sărbătorim marea idee în al cărei serviciu ne-am pus: *ideea culturii poporului român din Ungaria*. Facem aceasta în conștiința înaltei importanțe a acestei idei.

Știm, că cultura este cel mai însemnat factor de putere al popoarelor în toate timpurile, între toate împrejurările. Sînt însă timpuri și împrejurări, când — precum o știm și noi — cheștiunea culturii poate să devină pentru un popor chiar o *chestiune de viață*. (Așa-i!) Astfel lupta pentru cultură nu este altceva, decât *lupta pentru existența națională*. (Aprobări vii!)

Firește, numai cultura adevărată are această putere conservatoare, ear' cultura adevărată nu poate să fie alta, decât numai și numai *cultura națională*. (Aprobări vii!)

Dacă cultura poporului este — precum deja etimologia cuvîntului ne-o indică — cultivarea însușirilor intelectuale și morale ale unui popor, și dacă tocmai aceste însușiri sufletești în specia lor sintesă psihică constituiesc caracterul național al aceluia popor, atunci e lucru învederat, că *numai cultura na-*

țională este cultura adevărată. (Aprobări vii!)

Și precum caracterul național se manifestă în limba, în modul de gândire și simțire, în datinile și moravurile, în tradițiunile și idealurile naționale, în poezia și industria națională, în portul național și altele, așa și cultura națională are să îmbrățișeze întreaga viață națională în toate manifestățiunile ei. Ea are să conserve, să cultive, și unde e de lipsă să nobilizeze toate elementele naționale ale vieții poporului. Ea are să deoalte conștiința națională, baza culturii naționale, sentimentul religiosității, baza moralității, patriotismul, baza virtuților cetățenești, spiritul economic, baza prosperității materiale, simțul estetic, baza nobleței inimii, cu un cuvînt cultura națională are să deslege toate puterile rămase încătușate prin vicisitudinea timpurilor, are să deștepte toate puterile latente ale poporului, ca astfel să fie asigurată, în butul tuturor pericelilor amenințătoare, *esența națională a poporului român din Ungaria*. (Aprobări și aclamări!)

Vedem cât de măreață este ideea culturii naționale și cât de mari și vitale sînt interesele legate de realizarea ei. (Așa este!)

Dar' cât de măreață este ideea, atât de grea este realizarea ei. Este o operă grandioasă, ba putem zice, o operă gigantică, la care ne-am angajat. Aceasta firește nu poate fi opera unei singure generațiuni, dar' este o operă deamă de stăruințele cele mai nobile ale generațiunilor, este o operă care pretinde dela fiecare generațiune încordarea și concentrarea tuturor puterilor

sale. Și dacă undeva, apoi aici se potrivește pentru noi devisa: *viribus unitis*, căci dacă undeva, apoi aci, în zîmul »Asociațiunii« noastre ne este dată posibilitatea de-a concentra toate puterile noastre. (Aprobări vii!)

Prin »Asociațiune« ni-e'a deschis arena, la pragul căreia dispar toate veleitățile despărțitoare; pe această arenă ne prezentăm desbrăcați de toate particularismele, de toate divergențele confesionale, politice, locale ori provinciale, pe acest teren ne întălmim cu toții uniți într'un cuget și o simțire.

»Asociațiunea« este *espresiușna unității și solidarității naționale pe terenul cultural al poporului român din Ungaria*; ear' prin organizarea ei ni-e dată posibilitatea concentrării puterilor noastre. Astfel ca o zi epocală va străluci în analele ei ziua, în care »Asociațiunea« va vedea organizată sub stîndardul său *întreaga inteligență română, ca o armată bine disciplinată în serviciul cauzei naționale*. (Așa este!)

Concentrarea națională deci să ne fie lozincă. (Aprobări vii!) Ear' despărțimintele noastre deja înființate și cari se vor înființa însă, prin cari »Asociațiunea« vine în atingere nemijlocită cu poporul, sînt chemate a ne apropia pas de pas de această organizare națională.

Și în această privință imi servește spre deosebită plăcere a pute releva în acest moment faptul, că între bine meritătele noastre despărțiminte, al căror zel și devotament merită laudă, ocupă loc distinct despărțimintul Oraviței.

Prestațiunile acestui valoros despărțimint ne îndreptățesc la frumoase speranțe. Cu astfel de speranțe a venit

FOITA.

Poesii populare.

Din Poiana-Sibitului.

Comun. Ioan N. Fântăna, june pantofar.

Dorul meu de unde vii?
De pe lunca Orăștii.
Dar' de-a mea mândră ce știi?
Știu bine că-i sănătoasă
Șede-n fereastă și coasă,
O cămeșe cu alțiță
Pe sama 'l-al ei bădiță,
Tot de fir și de mătășă,
Cât se poate de frumoasă,
— Și sorie numele lui,
Pe fața gulerului.

Astă noapte am visat,
Că mândra m'a sărutat,
Mă sculai și pipăii
Și nimica nu găsii,

M'am sculat și am căutat
Și nimica n'am aflat,
Numai dorul inimii
Scris pe fața perinii.

Fă-mă Doamne ce m'ai face:
Fă-mă floare înflorită
În satu mândrii sădită,
La mândra-n ulița lungă,
Dor de mine s'o ajungă,
Fă mă Doamne puiu de cuc,
Să s'bor, la mândra să fug
Să-i țin de coarne la plug,
Și să-i mân și boii ei,
Cei plāvani și frumușei,
Că lelița-i tinerea
N'ascultă boii de ea.

Foaie verde de bujor,
'Mi-a trimis mândra mea, dor
Pe-o foaie din via lor,
Eu 'l-am trimis înapoi
Pe-un fir verde de trifoi.

Din jurul Turdei.

Culese de Mitrofan Cosgarea.

Asta mândro nu-i ou drept
Tu să porți banii pe piept,
Precând eu în buzunar,
Să nu am nici un crețar.

Când eram la mama fată
Toată ziua eram beată,
Dar' de când m'am măritat
De loc nu m'am desbătăt.

Mă uitai din deal în luncă
Să ved mândra unde lucră,
Să mă duc ca să-i fac umbră,
Să n'o ardă soarele,
Că-i albă ca cioarele.

Săraci mândruțele mele,
Cum ară dracu cu ele,
Cu trei ară, cu trei grapă
Cu trei sămănă la ceapă,
Mai rămase mie une,
La care să-i pun cununa.

»Asociațiunea« în aceste regiuni romantice, ea s'ă-și țină astă-dată la sediul acestui despărțământ, la acest focular național de bun renume, adunarea sa generală. (Trăească!)

Eu din parte-mi sânt convins, că speranțele noastre vor fi justificate. În această convingere și cu salutare frățescă declar adunarea deschisă. (Trăească!)

Alianță. În Laibach s'a decis în o adunare încheierea unei alianțe croato-slavonă. La adunare au luat parte peste 500 de delegați din Croația, Carniola, Stiria, Carintia, Istria și Dalmația. S'a ales un comitet pentru compunerea programului alianței și s'a decis ținerea în țiccare an a unui congres în câte o provincă sudslavică.

„DARUL DE PASTI“. Sâmbătă s'a înmănat redactorului dela „Foaia Poporului“ actul de acuză al procurorului din Cluj. Pasațiile încriminate sânt tot fapte istorice, așa că toată înscenarea acestui proces se presintă ridiculă, mai ales prin concluzia, ce o face procurorul, că „din conținutul părții încriminate reese în mod indubitabil tendința de-a atîta pe cetățenii acestei patrie, cari se numesc pe sine Români (e hazának magukat románoknak nevező polgárait) contra maghiarimii alcătuitoare de stat“.

Contra punerii sub-acuză s'au făcut excepțiuni.

Reuniune internațională studențească. Din Roma se anunță, că în urma contramandării congresului internațional studențesc dela Budapesta, consiliul federal senior italian a hotărît ținerea unei reuniuni internaționale la Veneția între 1—4 Octomvrie.

Studentii italieni au invitat pe studenții români să participe în un cât mai mare număr la această reuniune.

În urmă studenții italieni împreună cu grupul român vor sosi în ziua de 6 Octomvrie st. n. în București.

MEETING OPRIT. Locuitorii sârbi din districtul Ruma (Croația) au proiectat ținerea unui meeting de protestare la Carlovitz contra turburărilor din Zagreb. Guvernul croat a oprit ținerea adunării, pe motiv, că în Carlovitz spiritele sânt agitate și se pot ivi conflicte. În urma acesteia Sârbii vor a ținea o mare adunare de protestare în Neoplanta sau Pesta.

Procesul de presă al lui Artur Korn. Curtea cu jurați din Seghedin l'a declarat pe dl Artur Korn din Chichindamare vinovat de ațitare contra Maghiarilor prin o poezie, în care protestează contra maghiarizării. Tribunalul l'a condamnat la 6 luni temniță de stat, 200 cor. pedeapsă în bani și publicarea sentinței în foaia lui.

Un act brutal. Mișcarea națională a Svabilor din Bănat l'a scos din sărite pe Judeo-Maghiari. Îndeosebi atitudinea bărbătească a foii din Timișoara »Deutsches Tagblatt für Ungarn« le face zile fripte și cum pedepse în bani și temniță nu »ajută« și-au luat refugiul la forța brutală. Alaltăieri a fost chemat redactorul organului național german din Timișoara, dl Alwin Cramer, la poliția de acolo, unde căpitanul de poliție — Rudolf Bandl îl chiamă — îl înconoștește, că în conștelegere cu tribunalul e condamnat, ca în 48 de ore să părăsească teritoriul orașului. Causa: fiind condamnat pentru agitație politică a devenit periculos pentru liniștea onorabililor cetățeni ai Timișoarei, deci afară!

Dl Cramer a făcut recurs contra acestei dispoziții muscălești.

Pfui!

„Asociațiunea“ la Oravița.

Sâmbătă în 13 l. o. cu trenul dinpre Jassenova — la orele 11 a. m. a sosit la Oravița comitetul central al »Asociațiunii« în frunte cu ilustrul ei președinte dl Alexandru Mocsonyi și însoțit de câțiva distinși oaspeți. Poporul era reprezentat în număr foarte frumos atât ce privește inteligența cât și țărâ-nimea. Cu deosebire a fost numeros popor din împrejurimea Oraviței.

Comitetul a fost întâmpinat de dl Dr. Petru Corneanu cu un discurs, în care accentuează unitatea națională a Românilor din Ungaria.

La aceste dl Mocsonyi răspunde următoarele:

»Vă mulțumesc, domnii mei, în numele comitetului central și al oaspeților sosiți cu noi pentru buna primire. Cunoaștem nobila însuflețire a fraților noștri oravițeni pentru năsuințele culturale ale »Asociațiunii«, ear' dorința d-voastre, ca să ne aflăm bine în mijlocul d-voastre în tot cazul se va împlini, oăci — și despre aceasta vă pot asigura — »Asociațiunea« se simte ca și acasă pretutindenea unde bat inimii românești«.

ZIUA PRIMĂ.

Festivitățile »Asociațiunii« s'au început Duminecă, în 14 Septemvrie c. cu celebrarea serviciului divin în ambele biserici române, după care a urmat deschiderea adunării în pavilionul grădinii de tir.

Ședința I. a fost deschisă prin președintele dl Al. Mocsonyi, prin discursul ce-l dă în fruntea numărului de azi.

La frumosul discurs al președintelui îi răspunde dl avocat Ilie Trăilă.

La însuflețita bineventare a dlui avocat Trăilă dl Dr. A. Mocsonyi răspunde, că au venit frați la frați ca împreună să depună munca pe altarul culturii naționale. Adunarea erumpe într'un puternic: Să trăească!

În numele societății pentru fond de teatru român vine dl Em. Ungurean să salute adunarea.

După discursurile aceste se trece la ordinea zilei. Dl secretar Dr. Diaconovich prezintă raportul comitetului central pe 1901, apoi se alege comisiunile obicnuite, pentru cenzurarea raportului, pentru înscrierea de membri noi și comisiunea financiară.

Între ședința I și a II-a ar fi urmat să se țină ședința festivă a secțiilor. Ne fiind însă membrii secțiilor în număr recerut, la propunerea dlui adv. Em. Ungurianu să decide, ca conferențele anunțate să se țină acum. Astfel dl Simion Stoica, medic în Bran, cetește conferința sa: *Pământul din punct de vedere igienic*; ear' dl Nicolae Togan cetește discursul comemorativ al dlui Vasile Goldiș (împiedecat a veni la adunare) despre regretatul Dr. George Vuia.

Cu aceste se sfirșește ședința.

Dintre festivitățile aranjate la Oravița Duminecă s'a dat petrecerea poporală și balul.

Petrecerea poporală s'a început la orele 4¹/₂, fiind cercetată de un imens public. Petrecerea a fost foarte veselă și splendoarea i-a ridicat-o minunatele costume naționale țărănești din Oravița și jur. Un fel de expoziție de costume din un punct al românescului Banat.

Seara s'a dat balul inteligenței în hotelul »Coroana«, cu reușită bună. S'a dansat mult și vesel, până în ziua dalbă.

ZIUA A DOUA.

Luni s'a ținut ședința a II. în care s'a aprobat raportul comitetului și socotelile. S'au înscriși 15 membri și s'a decis ca proxima adunare generală să se țină în Sătmar, primindu-se o telegramă foarte călduroasă de invitare dela harnicul despărț. Sătmar-Ugoșea.

După ședința a urmat banchet, ear' seara o convenire cu dans.

Marți s'au făcut excursii.

Din România.

Din incidentul aniversării memorabilelor lupte dela 1877 în jurul Griviței, dăm în cele ce urmează două ordine de zi, emanate dela regele Carol, unul acum 25 ani, ear' unul de acum.

Cătră armata de operație.

Cu ocașiunea strălucitei biruințe din ziua de 30 August 1877, Domnitorul Carol a dat următorul ordin de zi cătră armata de operațiune română:

»Ostași!

În bătălia dela 30 August, ca și în luptele cari au precedat și urmat această memorabilă zi, voi ați dovedit, oă virtuțile străbune n'au perit din rindurile oștenilor români. Sub focul cel mai viu al inamicului ați înfruntat moartea cu bărbăție, ați luat o redută, un drapel și trei tunuri. Țeara vă va fi recunoștoare de devotamentul, de abnegațiunea voastră; ear' Eu, ca domnul și comandantul vostru, sânt mândru de voi și vă mulțumesc. Deși am avut simțitoare pierderi, deși deplâng împreună cu voi bravii camarazi căzuți pe câmpul de onoare, dar' sângele vărsat nu va fi înzădar: dintr'însul va rodi mărirea și independența patriei.

Dat în domnescul nostru cartier general, al armatei de Occident, Poradim, 5 Septemvrie 1877.

Carol.

După 25 de ani.

»Ostași!

»Un sfert de veac se împlinește astăzi de când vitejii oșteni ai țării au reinviat străbuna virtute militară, cucerind cu jertfă de sânge reduta Grî-

vija. Acest măreț fapt de arme a întemeiat renumele armatei și va străluci pururea ca o pildă vrednică de urmat. Cu mândrie puteți privi la un trecut glorios, care trebuie să fie pentru voi neîncetat un puternic îndemn în împlinirea sfintei voastre datorii.

»Sunt deplin încredințat că, dacă scumpa noastră patrie va avea din nou nevoie de serviciile voastre, nu veți rămâne înapoi de bărbăția și avântul bravilor ostași din războiul neatârnat.

»Mare este bucuria inimii Mele putând a vă ura, în amintirea acestor zile de glorioasă memorie, noroc și izbândă.

Dat în Ragaz, la 30 August 1902.
Carol.

Aniversarea luptei dela Răsboeni.

Vineri s'a sărbătorit a 426-a aniversare a glorioasei lupte dela Răsboeni la Piatra-Neamț, cu o deosebită solemnitate. La 9 ore dimineața au sosit în localitatea dl ministru Haret însoțit de dl Tocilescu. Au fost întâmpinați de prefectul Dornescu, de deputații Negrea și Ionescu, senatorul Ioanin, de generalul Beller, de colonelii Săgăreanu și Mănescu, de delegații comunelor și învățătorii județului. La ora 10 s'a oficiat un Te-Deum în mănăstirea Răsboeni de către protopopul Popovici, încunjurat de 40 preoți. După serviciul divin procesiunea a pornit spre monument unde s'a celebrat parastas pentru Ștefan-cel-mare și eroii căzuți la Răsboeni. De pe treptele monumentului, acoperit cu flori și coroane, s'au pronunțat entusiaste cuvântări din partea dlui ministru Haret, Tocilescu, major Chirculescu, profesorii Ungurean și Ursu. Musica reg. 15 de dorobanți și corul învățătorilor județului au intonat imnul regal și alte imnuri naționale. Apoi a început defilarea comandată de majorul Chirculescu în ordinea următoare: Învățătorii în costum național, școlile rurale mixte, un batalion din regimentul 25, o companie din regimentul Roman și rezerviștii. La amiază mare prânz în curtea mănăstirii, cu care ocaziune s'au ridicat toasturi pentru rege și armată. La orele 2 d. a. s'a dat o sărbătoare școlară la monument, unde elevii școlilor rurale au recitat poezii eroice și au jucat jocuri naționale. Sărbătura s'a terminat la 6 ore seara.

Aniversarea sergentului dela Vaslui.

În 12 Sept. (30 August v.) s'a împlinit un pătrar de veac de când a fluturat victorios de-asupra redutei Griviței tricolorul românesc. Din acest incident »Cronica« cu titlul de mai sus scrie următoarele cu datul de 30 August v.:

Astăzi sunt douăzeci-și-cinci de ani de când armata română desfășurată înaintea Plevnei a primit botezul focului.

Astăzi se împlinesc douăzeci-și-cinci de ani de când armata noastră a reputerat prima izbândă.

Sunt astăzi douăzeci-și-cinci de ani de când regimentul XIII. de dorobanți, ajutat de un batalion din al V-lea și o secție de baterie din al III-lea de artilerie, au cucerit primul redan din fața Griviței.

Astăzi s'a împlinit un pătrar de veac de când sergentul din Vaslui a devenit prototipul eroului național; ear' regimentul din care el a făcut parte, al

XIII. de dorobanți, a luat cel dintâiu dintre toate trupele, ce erau în fața Plevnei, marea cruce a Stelei României.

Și tot astăzi este aniversarea când de fapt M. S. Regele nostru a luat comanda trupelor din fața Plevnei.

SCRISORI.

O frumoasă festivitate la Șoimuș. *)

— Comitatul Bistrița-Năsăud. —

Comitetul parochial din Șoimuș de cu bună vreme a anunțat și invitat publicul la sărbătura Hramului bisericii (Prasnic) și la sfîntirea noului cimitir »Pomenirea« și a capelelor ridicate în frontul bisericii, ce a avut loc Duminecă în 10 August 1902, cu care ocaziune s'a aranjat o petrecere cu dans pentru inteligență în sala școlii confesionale, o petrecere populară în casa privată de sub nr. 10, o reprezentațiune și o masă comună în grădina vis-à-vis de biserică.

La frontul bisericii din dreapta și din stânga s'au ridicat două capele frumoase, în care s'au așezat icoana Madonei de Lourdes cu peștera și răstignirea Mântuitorului, cu sfântul Ioan și Maria.

Această răstignire e făcută întocmai după răstignirea dela biserică sfântului mormânt din Ierusalim și e lucrată cu multă artă.

Clădirea și ornamentarea acestor capele a costat peste 650 cor.

La capelele acestea e așezat și un automat cu ilustrate provăzute cu tipuri religioase și texturi din sfânta scriptură, precum și cu apă tămăduitoare procurată dela izvorul grației din Lourdes.

În drept cu biserică la o depărtare de circa 300 metri se vede pe un teren puțin peziș închis cu pălan de scânduri acoperit, ca în fundul acestuia se ridică o frumoasă capelă de lemn cu răstignirea Mântuitorului lucrată asemenea ca și cea din capela de lângă biserică cu multă artă. Jur împrejur brazi și în front un impunător portal, deasupra căruia o tablă mare scrisă cu litere groase ne vestește, că aici e cimitirul »Pomenirea« fondat la anul 1902.

Acest cimitir cu icoane cu tot a costat 735 cor. 31 bani, cari spese s'au acoperit din vânzarea alor 800 locuri de morminte, dintre cari 239 s'au vândut poporenilor pe bani cu câte 1 cor. 25 bani mormântul și 280 s'au vândut pe așteptare cu obligământul de a plăti în loc de bani bucate și anumit cel-ce a cumpărat 8 mormânturi s'a îndatorat de a plăti bisericii în fiecare an câte o merță de 16 copuri de ovės pe un period de 10 ani, ear' cel-ce a cumpărat 20 de morminte s'a obligat de a plăti bisericii câte o merță de 16 copuri de grâu pe un period de 10 ani.

Ear' restul de 291 morminte le-au rescumpărat biserică spre a le vinde mai târziu celor-ce vor avea trebuință, se înțelege de sine, că cu prețuri mai urcate.

Duminecă în 10 August la 9 ore se începe serviciul divin pontificând dl protopop Gerasim Domide concelebrând toți preoții prezenți, corul cântă sub conducerea învățătorului Basiliu Baciu.

*) Întârziată din lipsă de spațiu.

După terminarea sfintei misse urmează sfîntirea capelelor, unde se face și sfîntirea apei, apoi procesiune la cimitirul »Pomenirea«.

Ajunși în cimitir publicul se așează în ordine, apoi se încep ceremoniile prescrite la consacrarea de cimitir, după a căror terminare Mult onor. domn Gerasim Domide rostește o predică ocazională atât de pătrunzătoare, încât stoarce lacrimi din ochii tuturor celor prezenți.

După terminarea ceremoniilor religioase publicul se adună în grădina vis-à-vis de biserică la o masă comună, unde s'au ținut și mai multe toaste, pe cari poporul le asculta cu multă plăcere, dar' cu deosebire a plăcut foarte mult toastul ținut de simpaticul protopop al Bistriței M. on. domn Gerasim Domide, care cu cunoscuta-i vervă oratorică a frapat inimile ascultătorilor.

S'a reprezentat pe scena improvizată în grădina piesa »Coroana Moldovei« sau »Cinel Cinel«, comedie cu cântece, de V. Alexandri.

Toate rolurile au fost bine jucate și publicul a rămas foarte mulțumit de reușita acestei reprezentațiuni aranjată de câțiva copilași tineri de școală ca prima încercare, pentru care și ostenețele lor au fost răsplătite din partea publicului cu dese aplause.

De către seară poporul s'a adunat la casa privată de sub numărul 10, unde a avut loc o petrecere animată până către 12 ore noaptea.

Ear' inteligența s'a adunat la școala confesională unde a petrecut până în zori de zi.

Din Teara-Oltului.

— Adunarea despărțământului Făgăraș al »Asociațiunii«. —

— 7 Sept. c.

Despărțământul Făgăraș al »Asociațiunii« și-a ținut adunarea generală din anul acesta în comuna Arpașul-de-jos la 31 Aug. c. n.

Inteligența din această comună și întreg poporul au făcut tot posibilul, ca adunarea să se succedă cât mai bine.

Comitetul despărțământului a fost întâmpinat lângă comuna Ucea-de-jos de un frumos banderiu de 50—60 călăreți și condus până la Arpaș.

La capătul comunei Arpaș era ridicată o poartă de triumf, frumos decorată cu brad, ghirlande și țesături românești. Aici comitetul a fost întâmpinat de preoțimea, notarul, învățătorimea din loc, precum și de inteligență de prin prejur, încunjuțați de foarte mult popor. Preotul Trandafir Dragomir binevențează în alese cuvinte pe cei-ce vin în numele culturai și mulțumește comitetului că a ales ca loc pentru ținerea adunării generale din anul acesta comuna Arpașul de jos.

Directorul despărțământului, dl vicariu Iacob Macaveiu, mulțumește în puține cuvinte inteligenței și poporului pentru buna primire, de care s'a împărtășit comitetul, îndemnându-i a arăta cât mai mare interes față de »Asociațiune« și față de cultura română.

De aici ne-am dus cu toții la biserică, unii la cea gr.-cat. unde a servit dl vicariu Macaveiu și preotul local, ear' alții la cea gr. orientală, unde a servit dl protopop Dan cu preotul din loc.

După biserică ne-am întrunit la școală, unde s'a ținut adunarea. Salele școlii erau frumoase și cu gust decorate cu variate țesături naționale, cu flori și verdeață.

O foarte bună impresiune a făcut mulțimea poporului din loc și din comunele învecinate, care a luat parte cu mult interes la adunare.

Directorul despărțământului deschide adunarea prin un cuvânt de deschidere mai lung și avântat, în care face istoricul »Asociațiunii«, arată marea ei însemnătate, scopurile ce le urmărește, dezvoltarea de până acum precum și foloasele ce le poate avea poporul român dela această instituțiune.

Vorbirea a fost aplaudată.

După aceasta secretarul despărțământului Dr. Șenchia citește raportul comitetului pe anul 1901—1902; — care asemenea este aplaudat.

Din acest raport am văzut, că comitetul și-a îndreptat activitatea asupra următoarelor chestiuni:

a) crearea unei *biblioteca ambulante* a despărțământului, din care a și format deja 2 despărțăminte de bibliotecă, cari se vor da mai întâiu comunelor Veneția inferioară și Vajda-Recea, pe timp de trei luni apoi altora pe rând;

b) *organizarea și inactivarea agențiilor comunale*, împărțind întreg despărțământul în 25—30 agenții;

c) *Introducerea prelegerilor populare*, precum și a *serilor de cetire* prin comune; cele mai bune mijloace de a lăși cunoștințele și gustul de cetire în popor.

d) *Promovarea industriei de casă* și a *grădinaritului* între popor, prin premieri.

Din raportul casarului I. Dejenar s'a constatat, că în anul de gestiune trecut despărțământul a încasat 737. cor. 59 bani.

După citirea rapoartelor s'au ales comisiunile.

Pentru a pute lucra comisiunile ședința se suspendă pe o jumătate de oră.

După redeschiderea ședinței comisiunile își fac rapoartele, cari se iau la cunoștință și propunerile făcute se primesc. Să constată că s'au încasat cu totul peste 220 coroane.

Tinărul Trandafir Scorobețiu citește disertațiunea: »Simțămintele religioase ale țeranului formează armonia vieții lui«, care a fost cu viu interes ascultată.

Ca delegați pentru adunarea generală a »Asociațiunii« se aleg d-nii Nicolau Borzea, preot în Viștea-de-jos și Ioan Dejenar, primcontabil la »Furnica«

Dl Nicolae Albani dăruiește despărțământului 4 soiuri din cele mai nobile și mai rentabile semințe de legumi spre a fi împărțite celor mai harnice eco-noame din comunele Porumbacul-de-sus, Arpașul-de-jos și Viștea-de-jos, pentru care i-se exprimă mulțumită. Cu împărțirea se concredă comitetul cercual.

Ne mai fiind alte agende directorul încheie ședința mulțumind tuturor participanților pentru interesul arătat și jertfa adusă pe altarul culturii noastre.

Aci trebuie să observ, că inteligența din cele mai multe comune învecinate nu

și-a îndeplinit sfânta datorie națională, ci din contră a dovedit un indiferentism păcătos demonstrând cu absența.

Căci, deși Arpașul-de-jos e centrul unui cerc mare administrativ, totuși nu am văzut pe nime din comunele Porumbacul de sus, Streza și Oprea-Cârțișoara, Corbi, Ucea-de-sus, Arpașul-de-sus, Viștea-de-sus, Drăguș, Besimbacu, Rucăr, Colun, Cârța și altele.

Apoi din comuna Viștea-de-jos am observat numai pe preotul Nicolae Borzea și pe inv. George Boer; din Porumbacul inferior singur pe Dumitru Bulicrea, inv.; din Serata singur pe Nistor Măsar, preot. Oare unde va fi fost cealaltă inteligență? Cred, că unii din ei, — onoare excepțiilor — dacă ar fi fost chemați la un papricașiu de alegere la Arpaș, ar fi alergat în ruptul capului; dar' la o serbare culturală românească, la ce să se mai ostenească.

Semne destul de triste.

Dar' să tracem și la mai vesele.

După adunare a urmat banchetul, la care au luat parte cam 50 persoane, dame și bărbați, din popor însă nimeni, ba și din inteligență au lipsit unii. Banchetul a decurs foarte bine și vial.

Astfel a decurs adunarea despărțământului Făgăraș al »Asociațiunii«.

O vânătoare de elefanți.

Nordul Cochinchinei și vestul Anamului din India-posterioară (Asia) sunt locuite de popoare numite Mois și Muong.

Aceste popoare trăiesc în stare sălbatică și nu recunosc căpetenii în adevăratul înțeles al cuvântului, căci deși se află printre ei unii, cari, prin inteligența, puterea sau bogăția lor, sunt preste ceilalți, aceștia însă n'au o putere hotărâtă, ci mai mult după număr, fiecare familie fiind aproape cu totul neatrănătoare.

Foarte stăpâniți de credințe deșerte și fără nici o învățătură, ei n'au nici scriere și încă nu-și cunosc vârsta; tot timpul și-l petrec în deprinderi religioase, chemând spiritele în pădure.

Este adevărat, că și datorese vieța numai pădurii, care nu i lasă să moară de foame și le dă din belșug hrana.

Vânătoarea este un mare izvor de câștig în această țară și am putea cu drept cuvânt spune, că aci e raiul vânătorilor.

Lăsând la o parte paserile, cari sunt foarte numeroase și de multe feluri, mai sunt cerbii, mistreții, rinocerii, tigri etc.

Când un Mois reușește să omoare vre-un tigr, își bate joc de cadavrul lui căutând să se răbune în acest mod de răutățile tigrilor.

Cea mai frumoasă însă, dintre toate vânătorile este aceea de elefanți.

Trebuie să se urmărească urmele elefantului, lucru ce nu e tocmai ușor, căci cu toate că piciorul lui e mare și greu, totuși urmele ce le lasă pe terenurile uscate din cauza marelui secete nu sunt tocmai lămurite; ear' când terenul este umed urmele proaspete se confundă ușor cu cele vechi.

Locuitorii însă sunt foarte abili în descoperirea, urmelor proaspete și acea-

sta este de sigur o probă, că instinctul lor este cu mult mai puternic decât al Europeanilor.

În general, elefantul nu atacă decât când este rănit.

Cel mai nemerit lucru este a-l ochi între urechie și ochiu; de altfel, în orice parte a capului ar fi lovit elefantul, el va muri, numai glonțul să nu se oprească între încreșturile pielei.

La elefant vederea și auzul sunt slabe, în schimb însă mirosul este foarte dezvoltat, și de aceea vânătorul trebuie să se așeze în direcția vântului, ca în modul acesta se poate ajunge până la o depărtare de 10 până la 15 pași de elefant fără a fi mirosit.

După această scurtă explicație asupra vânătoarei elefanților să povestim întâmplarea unui vânător de elefanți din nordul Cochinchinei.

Eată cum descrie el însuși întâmplarea în ziarul »Soleil du Midi«:

— »Mi se vestise de câteva zile un elefant uriaș, care se apucase să puștiească plantațiunile.

»Locuitorii, uroați pe arbori, îi aruncaseră câteva săgeți, însă nu făcuseră altceva decât a-l îndârji și mai mult.

»Într-o zi descoperii urmele sale proaspete, și urmându-le ajunsei într-o parte, unde mai înainte fusese orez, ear' acum crescuseră ierburi înalte.

»Aveam cu mine un locuitor, care-mi servea drept călăuză, și care purta cu el un mic topor spre a-mi deschide calea.

»Profitând de drumul deschis de elefant, mă afund printre ierburi și deodată aud un sunet semnificativ.

»Animalul era acolo, eu însă nu-l puteam încă vedea; înainte și la distanță de 12 pași își ridicase trompa spre a simți de unde vine primejdia, căci eu rupsesem vre-o câteva crângi, cari făcuseră șgomot.

»Fiind nepășit, am ochit prea sus, așa că glonțul făcu ca elefantul să o ia la fugă.

»Crezând, că va cădea mai departe, o pornii fuga după el, și nu făcusem nici 30 metri, când auzii lângă mine un șgomot mare și deodată mă pomenii aruncat la câțiva metri.

»În acest moment călăuza mea, care se urcase repede pe un arbore, încep să țipe din toate puterile sale și aruncă toporul în capul elefantului.

»Aceasta a fost destul pentru a-l face să-și întoarcă furia dela mine.

»Elefantul se mulțumi de a trece peste mine; un picior îl puse peste umărul drept, ear' celalalt pe genunchiul meu.

»El muri puțin mai departe de locul unde zăceam eu pe jumătate mort.

»Apăsarea grozavă mi-a făcut să-mi sară ochiul stâng; cum însă nervul nu fusese atins îl pusei eu însumi la loc, cu toate groznicile dureri ce-mi pricinuia brațul.

»Aveam pe lângă aceasta deosebite frânturi pricinuite de lovitura trompei.

»Venind mai mulți locuitori, mă luară într'un fel de leagăn și mă duseră acasă.

»Opt zile m'am aflat între viață și moarte, apoi revenii cu încetul, și după trei luni fui complet vindecat.

O statistică.

(Urmare.)

În cercul bisericesc al Bistriței.

Numele comunei	Populația	Sași	Români	În procente	
				Sași	Români
Crănimăt	539	402	116	74.5	21.5
Bileag	869	347	408	39.8	46.9
Bistrița	12081	5887	3753	48.7	31.—
Orhei	689	539	67	78.2	9.7
Cepan	754	630	115	83.5	15.2
Budacu-săsesc	449	239	188	53.2	42.3
Dipșa	693	430	168	62.—	39.—
Șieu-mare	1754	827	612	47.1	34.8
Hodud	2119	479	189	22.6	8.9
Beșineu	680	563	93	82.7	13.6
Iad	1533	958	376	62.5	24.5
Sân-Iacob	586	383	203	65.3	34.6
Arcalea	908	508	363	55.9	39.8
Chirilești	1089	498	536	45.7	49.2
Bistricioara	868	585	151	67.3	16.9
Cușma	737	124	577	16.8	78.4
Lechnița	1989	1329	444	66.8	22.3
Dumitra-mare	1632	1393	115	85.3	7.—
Minarcău	394	275	112	69.7	28.4
Herina	948	404	518	42.8	54.6
Meruț	510	194	253	38.—	49.6
Noul-săsesc-inf.	872	36	736	4.1	84.4
" " sup.	867	725	137	83.5	15.6
Petrifalău	1181	835	120	70.7	10.1
Pintic	699	475	215	67.9	30.7
Sân-Georgiu	1120	882	218	78.7	19.4
Sicmir	562	401	66	71.3	11.7
Jelna	590	419	51	71.—	8.6
Tonciu	427	131	45	30.6	10.5
Terpiu	1108	816	260	73.6	24.2
Măgheruș	1081	311	701	28.7	64.7
Voldorf	629	503	98	79.9	15.5
Dumitra-mică	1258	601	406	47.7	32.2
Ferihaza	535	397	134	74.2	25.—
Vermeș	810	545	228	67.2	28.1
Ghinda	519	358	77	68.9	14.8

În cercul bisericesc al Sebeșului.

Berghin	1623	799	731	49.2	45.—
Orăștie	6934	1321	3619	19.—	52.2
Boz	1013	342	646	33.7	63.7
Pian	1704	392	1312	23.—	76.9
Dobârca	1341	716	625	53.4	46.6
Ungurei	1279	864	375	67.5	29.3
Gusu	980	389	580	39.7	59.2
Apoldu-mare	2375	1516	609	63.8	25.6
Amnaș	1695	1316	376	77.7	22.1
Câlnic	1524	623	886	40.8	58.1
Cergidul-mic	690	33	649	4.7	94.—
Sebeș	7770	2253	4857	28.9	62.5
Petrifalău	2146	1429	667	66.5	31.5
Petroșeni	7765	989	2232	12.7	28.7
Reciu	751	325	424	43.2	56.4
Mercurea	2008	922	924	45.9	46.—
Romoz	1641	212	1417	12.9	86.3
Păuca	1331	395	829	29.6	62.2
Gârbova	1868	919	931	49.2	49.8
Vingard	2145	697	1201	32.4	55.9

(Va urma.)

Despre dări și aruncuri.

(Urmare.)

Darea de drumuri. Comitetele și orașele cu municipii au drept să măsoare și ele dări pentru drumuri, poduri și susținerea acestora pe teritoriul lor. Darea aceasta se socotește în procente după darea de pământ, darea de venit a institutelor îndatorate la socoteală publică, darea montană, apoi cea după cametele capitalelor date împrumut și după rente (afară de adausul general la darea de venit). Ea însă nu poate fi măsurată fără până la un anumit maxim. Drept basă pentru calcularea dării de drum servesc dările de stat prescrise în anul premergător.

Darea de drum nu poate fi nici când mai mare de 10%, și numai în cazuri deosebite se pot arunca 13%.

Dare de drum trebuie să plătească ori-cine, chiar și în cazul acela, când darea de stat nu face cât răsplată pentru 3 zile de muncă, care nu poate trece peste 3 coroane.

Municipiul poate să ridice minimul acesta la o zi de muncă cu vitele pentru aceia, cari au cel puțin 2 vite de tras, dar' nu 'l poate ridica peste șase coroane.

Contemnarea locuitorilor, cari sunt îndatorați la plățirea dării de drum, se pune spre vedere publică pe timp de 15 zile în primăria comunală, ceea ce trebuie să se anunțe de mai înainte. Cetățenii pot reclama în timpul acesta, dacă li-se pare, că sunt nedreptățiți, la comitetul administrativ. Dacă nu sunt mulțumiți nici cu rezoluțiunea dela comitet, pot să apeleze, în răstimp de 15 zile socotite dela primirea rezoluțiunii, la ministrul de comerț.

Când s'au făcut greșeli în socoteală ori s'a luat drept basă o sumă greșită, se poate reclama sau apela în orice timp.

Incassarea dării de drum se face ca și la dările de stat. (Va urma.)

Din Tilișca.

De-ale esposiției din Sibiu. — Confiscarea Darului de Paști.

— 10 Sept. c.

Precum vrednicia și stima unui individ atârnă dela faptele lui, așa și vrednicia și cinstea unui popor atârnă dela faptele lui, precum și dela nișuința cu care tinde la tot ce e bun, frumos și folositor.

Cu cât săvârșește un popor mai multe fapte mărețe atât cu privire la politica națională, cât și cu privire la progresul în cultură, economie, industrie și comerț, cu atât este mai prețuit și mai mult considerat înaintea popoarelor străine.

Poporul nostru încă a săvârșit în multe direcțiuni destule fapte însemnate, în unele privințe însă suntem abia eșii din fașie. Cu deosebire suntem noi Românii înapoiați în ramul industriei și al comerțului, și numai laudă se cuvine acelor bărbați ai neamului, cari — cu rivnă de progres și înălțare lucră din toate puterile la înaintarea noastră în aceasta direcțiune.

O zală însemnată la lanțul de progres și înaintare al neamului românesc se pune și prin esposiția de felurite obiecte din bransa industriei de casă și a meseriei profesionale, ce va avea loc în luna lui Octombrie s. c. în Sibiu.

Pe cât de nedeprensă a fost poporul nostru cu arangierea astor-fel de esposiții, pe atât de reușită are să fie esposiția din chestiune, și aceasta din motivul, că special în industria de casă, poporul nostru e foarte bogat, afară de aceasta, când e vorba de vază și renumele neamului sau Românul contribuie cu toată dragostea la ori ce lucru național, făcut spre cinstea și gloria lui.

De când s'a răspândit șvonul despre șinerea esposiției, s'a născut și în comuna noastră între țărance o rivnă deosebită de a contribui la buna reușită a acesteia, așa că până acum s'au angajat deja peste 30 de femei a espune din produsul mânilor lor diferiți articli din industria de casă, cu un număr de peste o sută obiecte, a căror colectare și-au luat o asupră-le doamnele

Teatru sătesc.
PĂCALĂ ARGATcomedie în două tablouri
de N. Rădulescu-Niger.

(Urmare.)

SCENA III.

Tândală (dormind), Sfătos; Mirea.

Mirea (venind, cu chip măhnit).
Vai de mine, Moș-Sfătos... da cum s'a întâmplat să moară?

Sfătos (mirat). Să moară? Cine?

Mirea. Nora dumitale...

Sfătos. Scupă-ți pe vorbă să nu fie într'un oiaș rău, măi Mireo... Norămea e sănătoasă și suveică de harnică.

Mirea (increment). Ce 'mi-a spus atunci argatul dumitale?

Sfătos. Eaca, bată 'l vina... Păcală, tot Păcală...

Mirea. Ti! da de unde să-mi vie în gând!

Sfătos. Stănică al meu e la locul... și iacă am venit eu să-mi dai act de

naștere pentru prunc... Bine că te-ai nemerit acoala...

Mirea. Hai în primărie, Moș-Sfătos, că ți-l fac într'o clipă... Să-ți trăiancă și cu noroc!...

Sfătos. Amin... și ce mai prunc! puiu de Român voinic, da cum socoți!...

SCENA IV.

Acciași. — Păcală (venind fugă)

Păcală. Săriți de grabă...

Mirea. Ce te-a găsit, poznașule!

Păcală (șperiat). Arde...

Mirea. Ce arde?

Sfătos. Ce arde?

Păcală. Eaca, năpaste... Arde... (dă un picior lui Tândală). Scoală măi... să stingem...

Mirea. Ai făcut ear' vre-o poznă... (dă fuga în primărie, cu Sfătos după el).

Tândală (întorcându-se). Ce mândru visam!... (cască).

Păcală. Că te duceau la spânzurătoare?

Tândală (cască). Asta-i mândrețe, mă? (întinzându-se). Să ai parte de ea!... (ridicându-se și punându-se pe buturugă). Valeu... am înșepenit de tot...

Păcală. Or fi stins ore?

Tândală. Da ce s'a aprins, mă?

Păcală. Lenea ta... (caută spre primărie). Nu ese fum...

Tândală (cască). Eaca cine ride de lenea mea... De unde să iasă fum?

Păcală. Din amorțea ta...

Tândală (după ce cascade). Cu drept oă-'m amorțit... Mi-se pare o'am dormit cam mult...

Păcală. De unde! nici un oiaș...

Tândală. Așa? Atunci sunt amorțit unde n'am dormit de ajun... că așa se cam întâmplă... (cască).

Păcală. Mai dormi...

Tândală. Apoi nu-ți fie teamă...

Păcală. Și ce-ai visat, Tândală?

Tândală (cască). Se făcea că lăpădasei și tu potcoavele... și că era po-

Gafia Millea, văduvă de notar, **Ana Iosof**, preoteasă și **Anioa Bratu**, soție de învățator.

Asemenea s'a votat suma de 20 cor. din casa alodială, ca premii pentru cele mai frumoase și naționale lucruri din acest ram.

Dacă fiecare comună românească va contribui cât de cât la buna reușire a proiectatei expoziții, atunci cu siguranță sala cea mare dela casa societății din Sibiu, unde se va ține expoziția, se va dovedi de prea mică, spre a pute cuprinde toate obiectele de expus. Să prețuim și să spriginim deci cu toată căldura expoziția din Octombrie, căci dacă noi nu o vom prețui, cum vom pute aștepta dela alte neamuri străine să o prețuiască și considere?

Precum nici alte comune, așa n'a scăpat nici comuna noastră de visita alor 2 membri dela tribunalul reg. din Sibiu pentru configurarea »Darului de Paști«. S'au prezentat deci pe rând la locuințele economilor: George Bratu, casar comunal, Stefan Bratu, arădator, Iosn G. Bratu și Martin Bratu, pădurari cere, cari s'unt abonații »Foi Poporului«, dar' numai la cei doi dintâi au găsit primejdioasa broșură, sar' dela ceialalți doi abonați — nefiind cu acea ocaziune nimenea aocă la dinții, — au însărcinat primăria a le configura, fiindu-le care-cum nu prea plăcut a face perchiștie în absența lor. Acum nația e salvată și patria e mântuită!

Un Tilișcan.

De-ale meseriașilor.

În 15/28 Iulie anul trecut cu privilegiul închiderii expoziției industriale profesionale din Sebeș, arangiată de Reuniunea meseriașilor și comercianților de acolo »Andreiana«, reprezentanții meseriașilor și comercianților români, — erau prezenți din 8 centre: Sebeș, Brașov, Sibiu, Seliște, Poiana, Mercuria, Orăștie și Alba-Iulia, — s'au întrunit într-o conferință intimă pentru a se sfătui împreună despre cele-ce s'unt a se întreprinde întru îmbunătățirea sorții meseriașilor noștri.

Această conferință, după mai multe desbateri, pe lângă că își exprimase dorința de a se înființa o foaie specială pentru meseriași și comercianții noștri, de a se eda anuare și a se aranja și expoziții locale din partea singuraticeleor reuniuni, aduse și hotărârea de a se compune o statistică a tuturor meseriașilor și comercianților români din patrie, ca apoi pe baza datelor câștigate a lucra la aflarea căilor și mijloacelor celor mai potrivite și mai neapărate pentru dezvoltarea și perfecționarea meseriașilor și comercianților la noi.

Cu executarea acestei hotărâri a fost apoi însărcinat comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, fiind numit »Comitet central executiv al tuturor reuniunilor de meseriași din patrie«.

Pétruns de însemnătatea misiunii ce i-s'a dat, comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« în aceasta calitate cu datul de 25 Aprilie n. a. c. a adresat pe calea publicității o rugămintă către toate reuniunile de meseriași din patrie, activate și în alcătuire provizorică, ca să trimită numitului comitet câte un raport amănunțit despre activitatea lor, în care să fie evidente toate lucrările săvârșite de ele în decursul anului trecut, 1901; să cuprindă numărul meseriașilor (măestri, sodali și elevi) aflați în localitate; soiul meseriilor reprezentate și al celor ce nu au reprezentanți, dar' cari s'ar bucura de trecere în localitate și în împrejurime; mai departe a arăta pe lângă lucrările întreprinse de reuniune și de meseriași și cele ce de dorit ar fi să se întreprindă în folosul dezvoltării meseriașilor noștri și în fine arătând dacă meseriașul nostru este în înaintare sau în decădere: pentru cazul din urmă a viza la mijloacele, ce ar fi să se aplice pentru delăturarea relelor, ce stau în calea dezvoltării.

În urma acestei rugăminți până-acum au sosit rapoarte din partea reuniunilor din Sebeș, Seliște și Cluj.

Conținând aceste rapoarte date de interes obștesc, la însărcinarea comitetului, îmi iau voie a le prezenta pe scurt în următoarele:

»Reuniunea meseriașilor și comercianților din Sebeș »Andreiana«, înființată de trei ani, la finea anului 1901, numără 47 membri ordinari (comercianți, măestri și sodali) și 56 membri ajutători; membrii ordinari plătesc o taxă anuală de 4 cor., cei ajutători cel puțin 1 cor. Averele reuniunii la 31 Decembrie a fost de 2173 cor. 86 fil., și adică: a) averea în bani 1492 cor. (în numerar 121.66 cor., fondul neatacabil 1053 62 cor., fondul văduvelor și orfanilor meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur 259.37 cor., fondul disponibil 8 58 cor., fondul pentru expoziții 43.43 cor. și taxe restante dela membrii ordinari 6 cor.); b) mobilier, steag și utensillii 599.80 cor.; c) bibliotecă 81.40 cor. Biblioteca are 65 numeri; față de anul 1900 arată un sporiu de 34 numeri.

Pentru ridicarea morală și intelectuală a meseriașilor și comercianților reuniunea a ținut în fiecare săptămână 2 ore școală unde s'a tractat limba maternă resp. literatură, comput și alte chestii de interes general pentru meseriași și comercianți. Pe lângă aceea, membrii au fost constituiți și în un cor bărbătesc cu 4 voci. Producțiuni s'au dat în decursul anului cinci. — Membrii s'au înscris ca pompieri voluntari ai reuniunii pompierilor voluntari de acolo. (Se exprimă dorința ca și celelalte reuniuni să insiste asupra membrilor lor de a se înscrie la asemenea reuniuni).

Comitetul reuniunii a ținut în decursul anului 12 ședințe, în cari s'a pregătit materialul pentru școala săptămânală amintită și s'au rezolvat agențele impuse de adunarea generală.

Din activitatea reuniunii în decursul anului trecut se remarcă expoziția deschisă la 29 Iunie v. și închisă la 15 Iulie v., cercetată de peste 400 vizitatori, cu care ocaziune — după-cum am amintit — s'a ținut prima conferință a meseriașilor și comercianților români din patrie.

(Va urma).

I. Apolzan,
notar.

mană mare... sar' eu îți măncom o-mândul...

Păcală. Ce, mă, Tândală, ai vrea tu să mă duc la raiu cu oerga în cap?

Tândală. Dacă-'mi tot strici somnul...

Păcală. N'o să dormi tu de ajuns când 'ți-o închide D zeu ochii de veci?

Tândală (oăscând) Vezi o'atunci o să dorm fără să știu... A și doar' sufletul...

Păcală. Sufletele nu dorm, mă Tândală!.. Da pe-al tău o să-l ursească Dumnezeu tot la somn... ca să nu te mai scoli la a doua înviere..

Tândală (oăscând). L'as s'ajungem pân'atunci, și om vedea ce o fi...

Păcală (vede pe Mirea și pe Sfătos oă se întorc). Iacă-'i... să te-ații, Păcală... (se face mic lângă Tândală).

Sfătos (îndoind o hârtie). Da unde 'mi-ești, Păcală?

Păcală. Aioi... De când sfătuesc pe frate-meu asta, să între la primărie...

Sfătos (rîzând). Consilier?

Mirea. Da cum dăduși foc hârțiilor celorla netrebnicule?

Păcală. Iaca... găsisem pe masă luleaua nu știu cui... și am vrut s'o aprind, să trag odată din ea... Când colo... ohibritul sare... și hârțiile iau foc... par'că asta așteptau...

Sfătos. Cât pe-aol să primejduiești primăria... Bagă-'ți mințile 'n cap, nerodule... Să nu mă dai și pe mine de vr'o șugubină.

Păcală (ridicându se). Doamne fe-rește... M'am tocmit... s'a sfirșit: ochii în patru și muncă de opt... oă răsplata va fi pentru doi-spre-zece...

Sfătos Bun de gură numai... și pace!

Păcală. Ba nu zău domnule ajutor de primar, 'i-a fă-'i rost și lui Tândală... Bagă-'l strejar...

Mirea. Ba oă chiar... Ar ieși oăni din primărie cu covrigi în coadă...

Păcală. Dao'or fi covrigi... în primărie.

Tândală (oăscând) Nu vi-'i lene să vorbiți... (se întinde). Tare-aș dormi...

Sfătos. Dormi, dihanie... Hai, Păcală...

Păcală (prefăcând plâns). Te las sănătos Tândală...

Tândală. Da unde-'i?

Păcală. M'am băgat argat la Moș-Sfătos...

Tândală. Hai că merg și eu cu tine... Singur nu rămăiu... Că oine să mă păziască când dorm?

Sfătos. Ba mută-'ți gândul... Hai Păcală...

Păcală. Gata stăpâne... Dacă vrei să 'ți odihnești picioarele, te iau în căroacă.

Sfătos. Ține-'ți limba mă... Cu bine Mireo...

Mirea. Cu bine, Moș-Sfătos...

Tândală (lungindu-se pe jos). Dacă-'l așa m'a păzi Dumnezeu... Valeu... (oăscând) tare mi-'i somn... (se cuibăște pentru dormit).

Mirea intră în primărie, rîzând; **Sfătos** și **Păcală** ies. (Va urma).

Expozițiile industriale din Sibiu.

Din *Săcol* (lângă Seliște) ni-se scriu următoarele: Indată după primirea apelului d-nilor D. Comșa și Vic. Tordășianu, adresat primăriei noastre în cauza expozițiilor industriale, ce se vor aranja în toamna a. c. în Sibiu, notarul nostru dl Valeriu Pop și primarul nostru dl Simion Radu au convocat reprezentanța comunală la sfat. În ce privește crearea de premii din visteria comunei s'au votat 20 cor., cari s'au și trimis la destinație, cu adăuzul că în ce privește numărul și mărimea premiilor se vom pronunța după-ce comitetul femeilor va aduna la un loc toate obiectele vrednice de spus și după-ce se va consulta și părerea acum amintitului comitet.

Într-o adunare a femeilor fruntașe s'a constituit comitetul femeilor alegându-se de presidentă doamna Aurelia V. Pop n. Floriar, soție de notar; vicepresidentă d-na Maria A. Flucuş, soție de preot, ear' de membre: Maria I. Pașchi, soție de învățător, Ana S. Radu, soția primarului, Maria S. Platoș, preoată văduvă, Elisaveta I. Danou, proprietară, Ana I. Diou, soție de stud. juris. Ana Ioan Paștiu, Ana Eft. Căzan, soții de economi, ear' de secretar dl Ioan Diou, stud. în drept.

Comitetul acesta condus cu tact și înțelepciune de harnica presidentă, d-na Aurelia Florian, al cărei gust și pricepere sânt cunoscute în cercuri cât de largi — face tot posibilul cu scop ca expoziția din Sibiu bună reușită și bun sprijin să aibă și din partea femeilor din Săcol.

Mai puțin răsunet a avut apelul în ce privește pregătirea junilor și fetelor din comună în jocuri, cu cari să se producă eventual și la sărbătorile populare, dar' nădejdea nu ne-a lăsat intru toate nici în aceasta privință.

Tot în cauza expozițiilor industriale primim din Turnișor (lângă Sibiu) știri, că apelul trimis oficiului parohial de acolo (primăria e săsească) și publicat de administratorul parohial dl Ioan Mihă, expeditor consistorial, în biserică a pus în laudabilă mișcare și in-

teresare și pe femeile noastre din Turnișor, cari s'au constituit și ele în comitet sub conducerea d-nei Maria Platoș, soția dlui învățător I. Platoș de acolo. Până de present s'au colectat lucrări dela 15 femei și speranță e, că se vor mai aduna.

Aciliu, 29 August v. 1902.

Inimi deschise și primitoare aflat-au totdeauna vrednicii noștri conducători. Aceleași inimi, cu brațele deschise au întâmpinat și de astă-dată în comuna Aciliu apelul dlor D. Comșa și V. Tordășianu în scopul aranjării expoziției industriale în Sibiu.

Vrednicul notar O. Berghezan în conțelegere cu fruntașii acestei comune au convocat reprezentanța comunală și după-ce au spus pe larg scopul acestei expoziții, reprezentanța comunală a votat suma de 30 coroane, care să se pună la dispoziția comitetului pentru crearea de premii, care să poarte numele comunei Aciliu.

Tot în scopul acesta st. doamnă M. Berghezan cu fruntașele Ana Luca, Paraschiva Ivan și Maria German au primit și luat hotărîrea pentru de a insista pe lângă femeile din comună, ca să capună tot felul de țesături și cusături, cari la olaltă să reprezente zestrea unei mirese.

Nu mai puțin va face onoare comunei Aciliu, precum și branșei acestuia, măiestrul bucor V. Meș din Aciliu, care va espune două vase, frumos și bine lucrate din lemn de stejar. f.

Folle germane din loc.

Cele două foi germane din loc încă iau notiță despre aranjarea expoziției, comunicând totodată, că în cercurile române se așteaptă, ca meseriașii sași să îndemne pe callele și învățăceii angajați în atelierile lor să lucre și ei obiecte pentru expoziție.

Aseară s'a ținut sub conducerea dlui Dem. Comșa, profesor seminarial, în localitățile »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« prima ședință comună a comitetelor »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« și al »Reuniunii sodalilor«, cari arangiază

expoziția. Dintre hotărîrile mai de competență, și până la publicarea unui comunicat oficial, anticipăm următoarele: Expoziția se va deschide după toată probabilitatea *Duminică în 19 Octomvrie n. c.* cu mare solemnitate. Dintre sărbătorile împreunate cu expoziția se proiectează aranjarea unui concert în stil mare cu concursul »Reuniunii române de muzică din Sibiu«, al »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, al unui cor al elevilor din seminariul »Andreian«, al reuniunii din Seliște și S. Sebeș și eventual cu al unui cor de țărani din Ocna-Sibiului. În una din zilele din decursul expoziției sau probabil în ziua încheierii se va juca piesa populară »Ruga dela Chișolț« de Iosif Vulcan, ce va fi precedată și urmată de puncte de concert, executate de cunoscuții noștri soliști. Obiectele menite pentru expoziție se vor trimite 5-6 zile înainte de deschidere.

Școală practică de economie în Seliște.

De când cu desființarea școlii economice de model din Rășinari, comisiunea economică comitatensă vota anual din subvențiunea de 800 fl. ce o da numitei școale, câte unul sau mai multe stipendii pentru frecuranți ai academiei economice din Ungarisch-Altenburg. Chiemarea bursierilor, era ca după absolvirea academiei, să se pună în serviciul comitatului Sibiu. În lipsa de o economie mai mare, aproape toți absolvenții au trecut în România. Cum pentru Românii din comitatul nostru este de mare importanță o școală practică de economie — zelozul prim-pretor dl Petru Draghici din Seliște a sulevat la comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« ideea înființării unei asemenea școale în Seliște și aceasta cu atât mai vârtos, cu cât oaza de păstrare de acolo votează acum de mulți ani câte un ajutor bănesc în scopul promovării pomăritului în ceroul Seliște. Afară de aceasta pentru realizarea școalei ar mai vota comuna politică Seliște și cu timpul și celelalte comune câte o sumă corespunzătoare.

Pentru sdrențe — cercei și bani!

Sdrențe de vândut! sdrențe de vândut! Haidați cu sdrențe! Căpătați pentru sdrențe bani și cercei de aur! Sdrențe, sdrențe!

Strigătul Jidanului Moritz Glück astfel răsună acum sânt 50 de ani prin ulițele Vințului-de-jos și deștepta babe, neveste, copii sburdalnici, din pacinica lor liniște chemându-i la stradă și adunându-i în jurul unei hodorigite trăsuri trasă de un cal orb. Jidanul Glück mai sdrențos și puturos decât sdrențele ce le aduna dela neveste pentru cercei și căliva creșari își urmăria geșeftul cu stăruință și calculul unui strateg de frunte. Risetele și batjocurile poporului nu-l supărau; chiar nici scuirea în față sau bătaia n'ar fi fost în stare să-l scoată din alvia perseveranței sale, a planului seu de a-și crol prin murdărele și nesocotitele sdrențe, ce se arunca pe grămada cu gunoiu, calea spre avere,

boerie și fericire. Sdrențele i-au fost la început așternutul vieții ca mai târziu. să le schimbe în catifea, mătăsurii, sa-loane pompoase și palate. Calul orb, șoldit și chehelos, tovarășul seu bătut de vânturi și ploii încă i-a servit de prima treaptă a fericirii sale. Jidanul n'a fost mândru, n'a avut aer de cavalier, nici plăceri pentru un roib de rasa arabică. S'a mulțumit cu un șoldit cu albeață în ochi numai să-i facă treaba. Și aceasta i-a făcut-o.

Jupânul Glück ca mulți alți Jidani își urmăria negoțul de sdrențe și oase, dar' în același timp urmăria și comerțul cu oamenii. Spre deosebire de »comerțul studentesc« și al altora dela mese întinse cu »salamandre« Jidanul avea comerțul seu particular de a face cunoștința oamenilor, a le afla slăbiciunile, obiceiurile și ale studia amănunțit toate raporturile vieții pentru-ca la ocaziune binevenită să-i poată exploata în folosul seu. Alte popoare sânt mai puțin

sau de los obicnute cu acest comerțul de oameni.

Jidanul Moritz Glück prin negoțul și comerețul seu cu oamenii, dar' mai ales cu Românii de prin Vinți și jurul Alba-Iuliei dela sdrențe și tiriboanță cu un cal orb a ajuns la ceva parale, la stărișoară și s'a implântat în Vințul-de-jos.

Din convenirea zilnică cu poporul român aflând, că fericirea vremelnică a acelora, cari îl batjocoreau pe când umbla cu calul orb este rachiul, și-a întemeiat o fabrică de spirt, mai puturoasă decât oasele și sdrențele pe cari le aduna și mai primejdioasă decât ciurma din 48, care multă lume a secerat.

Otrăvicioșul rachiul al Jupânului Glück făcea minuni! Căci Românii noștri la început îi dădeau numai sdrențe și oase bune pentru gunoiu, ear' acum îi dădeau pentru rachiul bani câștigați cu sudori de sânge; îi dădeau bucate pentru rachiul ce-l beau pe credință

Ideea primită cu căldură, comitetul reuniunii agricole a făcut un plan detaliat pentru organizarea școlii și în același timp a suplicat la comisiunea economică comitatensă pentru sistarea stipendiilor și pentru estradarea subvenției de 800 fl. pentru școala ce se înființează în Săliște. Comisiunea economică, precum aflăm în ședința sa din 3 c. a și votat subvenția pentru școala desamintită.

Comuna politică Săliște a cedat în favorul școlii 5 jugere din pășunea comună, ce s'a rigolat, s'a plantat deocamdată cu pomi și s'a închis cu pălan.

Fiind întreagă afacerea de mare însemnătate, comitetul reuniunii agricole va publica detaliile înființării școlii.

ȘFATURI.

Intinerirea pomilor. Septembrie e luna cea mai potrivită pentru intinerirea pomilor mai bătrâni sau mai tineri, cari n'au dat roada. Intinerirea se face, tăind din crângile prea dese sau jumătate moarte. Resultatul va fi cu atât mai bun, dacă în legătură cu aceasta vom gunoi sau vom înol chiar cu totul pământul. Intinerirea e neapărată la pruni mai ales și peste tot la soiurile foarte roditoare, cari rodesc curând. Prin intinerire se scade numărul mugurilor, cari trebuie nutriți, așa că cei rămași au hrană mai multă și se vor dezvoltă în primăvară mai bine. Ranele trebuie tăiate drept, ungându-le cu pécură.

Culesul poamelor se nu se face până-când frunzele sunt încă verzi și nu cad, căci poamele iernatice se dezvoltă în continuu, ba acum în timp scurt își ajung dezvoltarea cea mai completă. Când cad frunzele, e semn că nici poamele nu mai capătă nutreț deci e timpul de cules.

Contra vermilor de lemn s'a dovedit foarte bună o soluție de 5 grame carbol în 100 grame (1 decilitru) apă. Din soluția asta picurăm adese-ori în găurile, ce 'și-le-au făcut.

(conto); li dădeau și vindeau bucăți de pământ și tot pentru rachiul ajunsă a-i pune zalog și șerparele bune, hainele de pe trupul lor, bucatura din gura copiilor. *Glück cu rachiul seu veninos prindea pe Români, întocmai cum se prind pești amafiși de mistlic.*

Averea, pământurile Românilor din Vinț și preajma lui, zilnic se apropiu de mașina de spirit. Bucată de bucată de pământ românesc prin veninosul rachiul au ajuns în stăpânirea lui Glück și Români nostri săteni, cari înainte cu 10 până în 30 de ani îl batjocoreau pe șdrențarul Glück au ajuns să umble în felul șdrențelor, ce 'i-le duseră odinioară pentru cercei.

Români din Vinț, Oarda-de-nus, Oarda-de-jos, Vingard și chiar și Maghiari, Nemți din Vinț au ajuns să ridice cornul casei lui Glück, să-și închide avutul otrăviciosului seu rachiul. Un ținut întreg a devenit calic.

Ajuns la avere jupânul Moritz rivaș și după mărire. Și cum nu! De ce

Știri economice, com. industr. jurid.

Pentru vite de prăsilă rarsă „Pinzgau“ ourată. Din *Aciliu* (lângă Săliște) ni-se scrie: »Mare bucurie a făcut între membrii »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu« cu lozința aici în Aciliu, cercetarea comitetului central al acestei reuniuni adresată primăriei noastre, prin care 'i-s'a pus în vedere, că comitetul a comitetul o vițea rarsă »Pinzgau« din prăsilă vitelor stimabilei familii *Barcianu* din Rășinari, pe care a luat hotărîre a o dăruia aceluia dintre membri, al cărui nume va fi tras la sorți. La sorțirea făcută harnicului nostru învățator Nicolae Iosif de aici, care e și casar al înșofirii noastre de credit sistem »Raiffeisen«: Vițeaua e de tot frumoasă și precum am aflat prețul ei a fost numai cu 100 cor. Dăruitul a subșoris un »Act de Invoice«, conform căruia s'a angejat a ține vițeaua exclusiv pentru prăsilă și de a o supune atât pe aceea, cât și prăsilă ei la toate îngrijirile dorite și a o întreține cu nutreț bun și imbelugat și în fine s'a obligat a pune la timpul seu la dispoziția comitetului cel dintăiu vițel sănătos de prăsilă vițelei dăruite la vîrsta de cel puțin 6 săptămăni. Reuniunea noastră agricolă, la a cărei stăruință s'a întemeiat la noi înșofirea de credit sătească sistem »Raiffeisen«, prin dăruirea vițelei 'și-a câștigat nou titlu la recunoștința noastră. »Furnică«.

Serviciul agriculturii din ministerul român de domenii se ocupă cu studiul chestiunii de a se îmbunătăți cultura animalelor în țeară. În scopul acesta se va organiza în mod radical creșterea animalelor la fermele ștatului, organizându-se anual expozițiuni de animale și decernându-se premii de încurajare țeranilor, cari se vor fi distins prin creșterea vitelor lor.

La școala gremială comercială din Sibiu au fost în a. școl. în *despărțământul învățăcelilor* 95, între cari 78 Germani, 10 Români și 7 Maghiari; în *cursul special de contor* 35, anume 30 Germani, 4 Români, 1 Maghiar; în *cursul pentru femei* 16, anume 12 Germane, 1 Română și 3 Maghiare.

a lăsat D-zeu pe fostul husar Bánffy sau alt urmaș al seu!

Ca să împartă măriri și să adune bani pentru alegeri și șuprimarea nămoritz din mila cocotitorului guvern al perciunașilor s'a făcut nobil. A ajuns la mărirea dorită!

Șdrențele s'au perdit în noaptea uitării. Calul alb, orb și chehel își doarme șomnul de veci!

Trecutul șdrențos și murdar stă tăcut în fața pompoaselor și luxoașelor case din *Vinț, Oarda-de-jos și Alba-Iulia* ale lui *Moritz* și ale fiului seu *Sami*. Multe sute de jugere de pământ scăpate, prin puturosul de rachiul, din mâna Românilor și a Maghiarilor, formează posesiunea lui *Moritz* și a fiului seu. În lanurile de întinderea unei mări 'și-se perde privirea. Aceste sînt rodul negoșului cu șdrențe și case și al comerșului cu oamenii.

Comerșul Romăniei cu Austro-Ungaria. Totalul tranșaciunilor comerciale cu Austro-Ungaria, pe anul 1901, a fost evaluat la cifra de 120.537.551 lei.

Mărfurile în cantități mai mari pe cari le-a importat Romănia în 1901 din Austro-Ungaria sînt: țesături și stofe împletite de bumbac — în valoare de 5.217.051 lei și mașini de tot felul în valoare de 5.249.610 lei.

A esportat întă în Austro-Ungaria: porumb în valoare de 13.466.018 lei, trunchiuri de brad de 2.385.360 lei, semințe uleioase de peste 2 milioane lei și ouă tot peste 2.000.000 lei.

Cifra totală a importului covîrșește pe cea a esportului cu 22.272.049 lei.

În ce privește produsele agricole, Austro-Ungaria e a treia clientă a Romăniei, după Belgia și Anglia.

Proprietarii, ai căror armășari au fost recomandați șpre procurare pe șeamă ștatului, se se prezintă cu ei șpre eventuală cumpărare în Arad și Cluj la 18 Sept., Oradea-mare la 19 Sept., Bichiș-Ciaba și Reghinul-șășesc (20), Hodmező-Vásárhely și Sibiu (22), Nagy-lak (24 Sept.), Budapesta 12 și 13 Octomvrie.

FELURIMI.

Grătiarea osândiților în vremurile vechi. Domni romăni din vechime aveau un obicei frumos, de a grătia pe osândiți. La începutul postului Paștilor și mai tărziu în Dumineca cea din urmă a carnavalului, Vodă primea o vizită șolemnă, apoi oprea la masă, pe boeri, pe episcopi și pe rudele șale. Punându-se la masă, înainte de a începe să mănănce, Metropolitul zicea »Tatăl nostru« și boerii șteteau în picioare. Când ajungea Metropolitul ia iartă-ne greșalele noastre, precum iertăm și noi greșilor nostri«, se făcea tăcere și logofetul dreptății (ministrul de justiție) începea să citească de pe o listă numele osândiților și rugă pe Vodă să le ierte osănda ori să le-o ușureze. Atunci Vodă se întorcea șpre logofet: »Iertați se fie din partea mea, ca să mă ierte și pe mine Dumnezeu«, și întorcându-se șpre Metropolit și șpre boeri, zicea: »Prea șfinte și voi cinstiți boeri, rog pe Dumnezeu să vă ție, ca să vă am totdeauna ajutor la asemenea faceri de bine!« Apoi se șpezau la masă. În ziua următoare logofetul da ordine, ca osăndiții să fie liberați.

Moritz a trăit și a făcut multe isprăvuri. Ca la toată lumea 'i-a venit și lui șfirșitul. Și ce șfirșit! Lume multă perciunată a alergat în 7 c. să-și deș marelui boer în Alba-Iulia salutarea cea din urmă. De caștane și perciuni mișșezu ștradele. De, dar' nu erau numai perciunași! Erau și goi. Preotul gr-cat. *Jacob Cornea*, cel gr-or. *Nicolau Maniu* înbrăcați în caștane mergeau după șcriul lui Moritz vărșând lacrimi ferbinți. Și ca să nu fie numai șinguri la »pomana coșer« mai luară în șuita lor ierească și pe primarul *Ioan Goșa* și pe bogătanul *Ioan Cărbăban*. Toți acești patru goi, mănecaseră deci de dimineață din *Vinț* ca să-și deș onorurile din urmă aceluia, care odinioară ștriga de-alungul ștatelor: »șdrențe, șdrențe și case de vëndut« și pe care copiii îl batjocoreau!

E.

CRONICĂ.

Despărțământul Blaj al „Asociațiunii” și-a ținut Duminică adunarea cercuală în comuna Tūr, lângă Blaj. Comitetul a fost salutat cu multă însuflețire de clericul Nic. Berghian. A luat parte la adunare multă inteligență și popor. S'a constatat însă lipsa mai multor dni din Blaj, a preoților și învățătorilor din jur. Cu privilegiul acestei adunări tinerul Emil Vlașea, proprietar în Sânceel, a ținut o interesantă prelegere economică despre cultivarea pământului. A arătat felurile de pământ, modul simplu de a se cunoaște soiul pământului, prin analize făcute în borcane de sticlă, și modul lucrării unei moși în mai multe table. Poporul adunat în număr mare și-a ascultat cu atențiune. La propunerea dlui Peourariu, despărțământul va tipări pe cheltuiala sa această disertație și o va împărți gratuit printre popor. Comitetul despărțământului și redacțiunea foii „Unirea” au distribuit o mulțime de cărți printre cei ce știu citi și pentru biblioteca populară. După adunare a urmat banchet și petrecere populară, ear' seara dans, care a decurs cu multă voce bună. În favorul școlii s'a realizat un venit de 63 cor. 3 bani din intratele petrecerii.

Convocări. Stimatele doamne, domnișoare și st. domni membri ai despărțământului „Beiuș” al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” — sânt rugați a lua parte la adunarea cercuală, ce va ave loc în 28 Sept. a. c. st. n. la orele 11 a. m. în Băița.

— Adunarea generală a despărțământului XXX. (Sighișoara) al „Asociațiunii” pentru literatura și cultura poporului român, conform concludusului comitetului dela 22 August a. v., se convoacă în comuna Cris pe Duminică la 15/28 Septembrie c. 2 ore d. a. în școala română din loc.

Monumentul dela Mirislău. Duminică a fost sfârșirea unui monument ridicat de Maghiari de bucurie, că la Mirislău a fost bătut nemuritorul Mihaii Viteazul. Se știe din istorie, că Mihaii a fost bătut de Basta numai fiind acesta ajutat de câți-va nobili maghiari, cari juraseră credință lui Mihaii, dar' l-au părăsit în momentele de primejdie. Monumentul dela Mirislău s'erbătorește deci *tradarea*. Românii n'au voit să ia parte la actul inaugurării, cu toate-că în unele comune primarii și notarii unguri se încercau să-i ducă sub steag maghiar la serbare! Ear' dacă au fost totuși câți-va Români acolo, aceia au mers sau din curiozitate, sau din neștiință, dar' nici decăt să aplaudeze pe oratorii, cari pe întrecute folosiau cele mai insultătoare expresii la adresa marelui Mihaii!...

Două familii române dintr'un sat din împrejurime au dus părăstare la biserica română din Mirislău, cari au și fost slujite acolo „pentru sufletele eroilor români, săzuți în lupta dela Mirislău”.

Concurs pentru stipendii. Pentru dobândirea stipendiilor din fundațiunea vicarului „Köszeghy” se publică concurs cu termin până la finea lui Septembrie st. n. Pot recurge juriști și studenți gimnaziali de origine nobili români din Maramureș. La recurs sânt a se alătura carte de botez, atestat despre origine nobilă și română și testimoniul din anul școl. trecut. Recursele titulate cătră comitat sânt a se trimite la subscribul. Sighet la 8 Septembrie 1902. Tit. Bud. vicarul Maramureșului.

Lucruri triste. În nr. 35 din 7 Septembrie 1902 al „Foii Poporului” a apărut sub acest titlu o descriere răutăcioasă despre mica mea comună Tagul-mare. Informațiunile de acolo trebuie îndreptate, căci nu corăspund adevărului.

E adevărat, că biserica e de lemn și veche după cum sânt cele mai multe biserici din Câmpie, dar' e în stare așa de bună, încăt poate sta cel puțin 15 ani, fiind atât păreții, cât și acoperișul destul de bune, ear' oimiterul e încunjurat jur împrejur cu pălan de scânduri de 2 metri înalt asemenea în stare destul de bună.

Mai sânt apoi la marginea comunii 2 oimiteri unul vechiu și părăsit, ear' altul se folosește încă spre înmormântare. Acestea nu sânt îngrădite cu pălan, ci sânt încunjurate cu un șanț, ear' vite și porci nici vorbă să umble acolo.

Știut este, că în Câmpie păduri nu prea sânt și în jurul Tagului nu sânt de loc, așa că cei mai mulți locuitori ai comunii își aduc lemne de foc din jurul Bistriței cu trenul, ear' cei mai săraci fac foc cu „paise” și „baligă”.

Într'adevăr mie tare mi-ar plăcea să fie ograda parochială închisă cu pălan, durere însă că nu se poate, fiind comuna săracă, ear' șpeșele mari și astfel trebuie să mă îndestulăș și cu ea desgrădită.

Ce privește puținii bani bisericăști dați împrumut nu fie dl A. V. îngrijat, căci până acum nu am fost siliți să-i scoatem cu executorul și șpar că nici de acum înainte nu vom fi siliți a purcede astfel.

Învățătorul H. amintit în punct II. din acea corespondență, e adevărat, că s'a purtat în timpul din urmă destul de rău, pentru aceasta însă și-a luat pe deapă meritată, silit fiind a abzie de stațiunea sa și a se depărta din comună.

Devenind stațiunea cantor-docentală vacantă a suplicat și dl A. V. alias Alexiu Viciu, care locuște în Tag, ca învățător funcționează în Tagor (permis e așa ceva?) după sus amintita stațiune însă nu a fost ales, fiind de o fire răutăcioasă gata în tot momentul de ceartă și bâtaie. Dovadă e și aceea, că s'a bătut cu mai mulți țărani, ear' pe unul l-a lovit A. V. cu o furcă de fer în cap de a picat la pământ. La urmă însă curajosul A. V. a fost „puricat” tainc.

Senatul școlar având de toate aceste știri și scăpați fiind de on. învățător „slăbănog” s'a ferit de „altul” și „mai slab” și astfel a comis păcatul, că nu l-a ales pe dl A. V. de învățător. Acum va ști ori-și-cine de unde provine ura cu care A. V. descrie comuna Tagul-mare în colorii așa posomorite. Tagul-mare, la 13 Septembrie 1902. Ioan Chioindășan, par. gr.-cat.

Alegere de preot în Șugag. Duminică, în 18/31 August a fost alegere de preot și învățător în comuna Șugag. La postul de preot devenit vacant au concurat următorii domni: George Perian, preot în Vorța, tractul Ilia; Nicolae Dura, capelan în Deal; Alexandru Frâncu, teolog abs., fost învățător în comuna noastră și Constantin Oancia, teolog abs. din Petrifalău.

Dintre acești concurenți a fost ales dl George Perian, intrunind toate voturile alegătorilor prezenți, afară de 1 vot, care s'a dat capelanului Nicolae Dura.

Tot în aceeași zi s'a săvârșit și alegerea de învățător în comuna noastră. La cele două posturi învățătoresți din comună au concurat domni: Teodor Ciuchendes, din Șugag și George Gligor, din Vidra-de-aus. Teodor Ciuchendes a fost ales definitiv la școala noastră din Șugag. George Gligor însă n'a fost ales, din cauză că nu s'a prezentat

în comună înaintea alegătorilor ca să-l cunoască.

Alegerea, atât cea de preot, cât și cea de învățător a decurs în liniște și în cea mai bună ordine. Toți câți au fost prezenți au fost mulțumiți cu rezultatul alegerii. Șugășeanul.

Rachiu. Un cetitor ne scrie, că trecând prin Letea a văzut o faptă, de care s'a rușinat mult. Un om s'a debrăcat de haine rămânând numai cu cămașa scurtă și așa s'a vîrit în joc. Locuitorii din sat rideau în loc să-l fi alungat cu rușine. Toate acestea le-a făcut de dragul rachfului, care i-l-a făgăduit unul tot așa de cinstit, ca și el.

O faptă necinstită. Din Belgrad (Basarabia) ne scrie un cetitor, că I. Ciorogariu din Tilișca i-a cerut 21 ruble ca să și cumpere un cal, căci n'avea cu ce să se hrănească în Basarabia. El i-a dat bani, dar' după câțva timp a șters o de-acolo fără să-i dea banii înapoi.

Grâu a fost mult în Basarabia, curuz însă mai puțin, numai pe la Chișineu e destul.

Colecta pentru catedrală. În Sibiu au subscris 8 contribuenți, cu Metropolitul în frunte, cor. 12200.

— În tractul Sibiului 17 preoți cu protopresbiterul în frunte, cor. 2800.

Din Moșnița. Pe la noi s'a sfârșit cu trieratul. Grăul a dat rod îmbelșugat, dela un juger depământ aușit dela 25 de chible până la 30, 32 (chibla de 4 măsuri, măsura de 14 litre), dar' e tare ieftin; grăul dela 5 fl. 50 or. în sus până la 6 fl. 20 or.; șocara cu 4 fl. 40 or.; ovășul cu 4 fl. 50 or. până la 4 fl. 60 or.; bicău cu 4 fl. 50 or. per 100 chil. Cucuruzele s'au mai recules în urma ploilor. Curechiul (varza) a suferit mult în șeceta mare ce a durat câteva șeptemăni, dar' acum s'a mai recules puțin.

— *Nu știi unde și-e moartea.* Marți, în 2 Septembrie n. la vre-o 6 ore dimineața a pornit o ploale cu fulgere. Economul Pavel Lăutaș, din comuna Bucoveți, pleasase să scoată teriga pentru drum din beghaiu. Pe drum cătră Remetea a ajuns o cocie tot din Bucoveți și se sui în cocie, că doar' a ajunge mai de grabă, dar' fulgerele mergeau neîntrerupt cu trăsnete și ficiorul acela cu cocia mina prea tare și din nenorocire un fulger s'a năpustit asupra lor, pe bietul Pavel Lăutaș (așa-i zic) îl lovi și-l trânti din cocie la pământ și cail' i-a trântit jos unul peste altul, dar' ficiorul ce mina cail' a scăpat ca prin minune teafăr, numai l-a fulgerat aerul cel greu. Bietul Pavel a primit grele rane în piept, pērul capului și fața au fost prlitate de tot, dar' cail' se zice că n'ar fi fost loviți de fulger, ci s'au înecat de aerul acela. Dar' cum de nu se înecă și cel ce mina cail'? De aceea zic: nu mina tare cu cocia, când tună și fulgeră, că nu știi ce poți păși.

„Darul de Paști” mi-l-au confinat Mercuri înainte de St. Mărie. V. Goleși, econom, Moșnița.

La fondul de 20 bani, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor rom. din Sibiu, au mai dăruiturmătorii: Iosif Enescu, diacon, 20 bani; Bucur Balota; Mihail Dobrea, jurist (Tulgeș); Vasile Greavu, jurist, Augustin Stupariu, calfă de boltă, fiecare câte 1 cor.; Aurel N. Simtion, contabilul băncii „Nera” din Bozovici, Ioachim Muntean, paroch, Gurariului, fiecare câte 50 bani; Ioan Marin, paroch, Rîșadului, 40 bani și Victor Tordășianu, 20 bani.

Morți de supărare. Nevasta unui administrator dela un spital din Buda-pesta era greu bolnavă. Medicii i-au spus, că e puțină speranță, ca să mai rămână în viață. Știrea aceasta așa l-a atins pe bărbat, încât a căzut la pat și a doua zi a fost mort. Auzind nevastă-sa despre moartea lui, a murit și ea în câteva oare. Ei au fost înmormențați deodată.

Omor. În Cerna (Bănat) a fost ucis economul Ioan Gerlicean. El era cunoscut de un om potcaș, de aceea se și crede, că cei ce l-au omorât cu lovituri de ciomag au făcut-o aceasta din răsunare.

Impușcat. Doi ciobănași din Beregău, unul Vasile Cheveregan de 11 ani și celalalt Moise Papană de 14 ani, se jucau cu un pistol, cu care pușcau la țintă. Cel din urmă a umblat așa de cu negrije, încât pistolul s'a descărcat în pieptul lui Vasile, care a rămas mort, străbătându-i alicele plumăna.

Emigrări. Din Zichidorf (Torontal) au emigrat din nou 30 persoane la America. Din satul acesta șvăbesc sânt așa de mulți în America, încât au întemeiat un sat nou. Între cei emigrați acum în urmă e și o familie de 9 membri.

Omorit de albine. În comuna Baj (I. Tata) a năvălit un roi de albine asupra țeranului Koblentz și asupra cailor lui. În câteva minute au fost așa de chinuți, încât caii au murit pe câmp, iar proprietarul lor a fost adus în stare muribandă acasă.

O nenorocire mare s'a întâmplat — tot din negrije — în Lugoj. Soția unui rotar de-acolo suferia de dureri de picioare. Ca să-și mai aline durerile și-a frecat picioarele cu benzină. Făcând lucrul acesta sara și tirând lumina prea aproape, s'a aprins benzină. La moment hainele ei și ea împreună cu ele erau în flăcări. Au sărit ai casei, dar până să stingă flăcările au suferit arsuri așa de mari, încât în curând a murit.

Traitul nelegiuit. Iota Neanțu din Răceș (Timiș) trăia în nelegiuire cu o fată (?) Marina Petcu de-acolo. Câteva luni au dus-o, fără să se ieie de cap. Într-o zi s'au dus într'un sat vecin, la niște cunoscuți. Când se plece sara către casă, Marina n'a vrut, pentru-că văzuse acolo alt flăcău. Iota s'a luat la ceartă cu ea și'n cursul păruiei i-a mușcat nasul. Nici o pagubă pentru astfel de oameni!

Peregrini arși. În tot anul se duc o mulțime de peregrini, între cari, durere, și Români, la mănăstirea din Maria-Radna. Anul acesta a ajuns o ceată de 40 persoane însepe seară la comuna Senaș, unde au înopțat într'o șură mare. Când dormiau mai bine s'au pomenit prin niște trăsnete tari și jumătate înecați de fum. Niște Țigani dăduseră foc șurii. Toți s'au grăbit îngroziți să iee din șură și în imbulzeala cea mare au fost câțiva călcați în picioare. Nenorocirea a devenit și mai mare, căzând coșerul și îngropând șese femei și 3 copii.

Un câne brav, care și-a petrecut viața pentru binele săracilor, a murit de curând în Londra. El trăia în gara din Paddington și purta la gât o pușculiță mică, în care aduna bani de milă pentru văduvele și orfanii funcționarilor de tren. În cei zece ani, cât a stat la gară, a adunat 16.000 cor. Toți îi cunoșteau în Londra și regele și regina nu treceau nici-când pe lângă el, fără să-și pună banul în pușoulița lui.

Daruri pentru biserică. Credincioșilor aici îngrăși cari se află în America li-se aduce călduroasele mulțumite din partea parohului gr. cat. din Arpașul-inferior, Basiliu Vasu, și poporul seu pentru-că au jertfit pentru mama lor biserică fiecare cu cât a fost în stare.

— Nic. Vasu și George N. Dobrin, câte 10 coroane; Petru Macriș, Mateiu I. Dobrin, Vasile Nistor Cucu, George Pop Vasu, Petru Zacheu Dobrin, George Nicolau Vasu, Emanoilă Șerb, Tovitu Dobrin, Nicolae Ilisie Bogdan, câte 5 coroane; Gedeon Dobrin, 2 cor. 50 bani. Toți din Arpașul-inferior.

— Nic. D. Neagoe și George N. Șofariu, câte 2 cor. 50 bani; Dumitru Tămaș, Clement Cârjă, Vasile Șandru, Silivestru Dancu, Simion Dancu, câte 1 cor. 25 bani; George Șandru, Ioan G. Cârjă, Ana Clemente Cârjă, câte 1 cor.; Chirilă G. Blehușiu, 74 bani. Toți din Viștea-inferioară.

— Nistor Babeș, 1 cor., Nicolae Beretea, 1 cor. 25 bani, Efreim Andreăș și George Mușat, câte 50 bani. Toți din Sâmbăta-inferioară.

— Nicolae Dobrotă și Ioan Calin, câte 2 cor. 50 bani. Ambii din Porumbacul-inferior.

— Arsene Cârțan, Ioan Vodă, Valerian Grovu, câte 2 cor. 50 bani. Toți din Oprea-Cârțișoara.

— Ariton Ghindea, Vas. Făciu, Ioan D. Făciu, câte 1 cor. 25 bani. Toți din Ucea-superioară.

— Petru Vichea, 2 cor. 50 bani, Toma Comșa, 1 cor. 25 bani. Ambii din Găinar.

— Teodor Mitrea, Teodor Deac, câte 1 cor. 25 bani. Ambii din Hatur.

— Ioan Naicu, Ioan Mihăilă, câte 1 cor. 25 bani. Ambii din Agnita.

— Ilarion Cristorofean, Moise Pandrea, câte 2 cor. 50 bani. Ambii din Feleagu.

— Ioan Aron, Ioan Pleșca, câte 2 cor. 50 bani. Ambii din Vecerd.

— Ioan Petrișor, Gerasim Murășan, câte 1 cor. 25 bani. Ambii din Corbi.

— George Ivan, 5 cor., Nicolae Rotariu, 1 cor. Ambii din Valchid.

— Nicolae Popoviciu, 1 coroană 25 bani, Andreian Radu, 1 cor., George Popoviciu, 74 bani. Toți din Gertan.

— Dănilă Rusovștiu, 2 coroane 50 bani, Fofaldea; Ioan Bunea, 1 cor. 25 bani, Noul-român; George Grecu, Copăcel, Ioan Popa, Feldioara, Ioan Popa, Lisa, câte 1 cor. 25 bani; Nicolae Ilian, 1 cor., Sâmbăta-superioară; Vas. Ghindea, Viștea-sup., Petru Crăciun, Sibiel, câte 1 cor. 25 bani; Ioan Gavrilă, 1 cor., Dostadt; Nicolae Comanariu, Făgăraș, Petru Angelu, Neerich, Ioan Varran, George Suciș, câte 1 cor. 25 bani; Stefan Tiel, Iosif Stoica, câte 50 bani.

O bandă țigănească a fost prinsă pe hotarul comunei Hatzfeld. Erau 17 oioroi, la care s'au aflat 12 cai, 13 porci și alte obiecte, toate furate.

Nenorociri la manevre. La manevrele din anul acesta s'au întâmplat mai multe nenorociri. În Tenche (Bihor) a fost călcat un soldat de o locomotivă, altul a fost rănit cu o pușcătură oarbă. Un sublocotenent a fost lovit de gută din cauza căldurilor, în Micad a sărit un honved în apă, un voluntar s'a scaldat în Criș și s'a înecat. Mai mare a fost nenorocirea la manevrele împărătești din Săsvăr, unde honvezii au pușcat cu gloanțe asupra unui regiment de soldați. Doi suboficieri au fost răniți, un glonte a căzut lângă comandantul general Lobkovitz.

În timpul manevrelor militare germane de lângă Anhalt, trăsnetele au ucis 40 de soldați din regimentul 13 de

infanterie. Mulți soldați au leșinat. În Saxonia, uraganul a fost mai teribil, el a distrus recoltele și a trăsmit 23 persoane.

Impușcat în glumă. În Vestem (I. Sibiu) s'a întâmplat o nenorocire, care arată, că și omul, care se crede cuminte, nu poate fi cu destulă grije. La primarul de-acolo vine clericul Velșan, pe când acela dormia, și-l provoacă să se scoale, că de nu-l impușcă. Primarul luă pușca de pe perete și zice tot în glumă, că și el îl pușcă. Umblând fără grije cu pușca, aceasta s'a descărcat și nenorocitul cleric a căzut mort la pământ.

Statorirea listei viriliștilor în Făgăraș. Ni-se scriu următoarele: Se fac atenți toți acei contribuenți români din comitatul Făgărașului, cari au drept a pretinde, ca la compunerea listei viriliștilor să li-se compute darea dublu (art. de lege XXI. din 1886 §. 26) ca până în 15 Septembrie a. c. să înainteze rugare în scris către comisiunea verificătoare a comitatului, prin care să ceară a li-se computa darea dublu, căci altcum dreptul nu li-se va lua în considerare. Asemenea, dacă nu li-s'a luat toată darea în conspectul oficiului de dare, să pretindă întregirea datelor. Are drept fiecare contribuent a-și scoți la darea sa și darea soției și a copiilor sei minoreni. Spre orientare înșir aci pe cei cu dare mai mare din conspectul oficiului și cari au dreptul a pretinde computarea dublă: Nicolau Garoiu, avocat Zernecki 890 cor. 01 ban; Ioan de Pușcariu, jude de Curie în pens. în Brașov, 649 cor. 07 bani; Dr. Iancu Meșianu, proprietar în Zernecki 590 cor. 64 bani; Dr. Andreiu Micu, avocat Făgăraș 353 cor. 36 bani; Dr. Șenchea, avocat Făgăraș 318 cor. 44 bani; Dr. Tureu, avocat Făgăraș 304 cor. 20 bani; Dr. N. Motoșu, adv. Făgăraș 252 cor. 47 bani; Dr. N. Manoiu, adv. Brașov 243 cor. 9 bani; Chișerean, preot Făgăraș 208 cor. 84 bani; Dr. Octavian Vasu, adv. Făgăraș 194 cor. 30 bani; Iacob Zorca, preot Vlădeni 185 cor. 47 bani; George Enescu, preot Mociu-inf. 171 cor. 44 bani; Șerban Neculăe, preot Voila 165 cor. 53 bani; Ioan Dan, preot în Zernecki 144 cor. 70 bani; Ioan Pop, preot Sâmbăta sup. 136 cor. 24 bani; Iosif Pușcariu, adv. Brașov 122 cor. 741 bani; Iariu Plotogea, preot Tohanul-nou 117 cor. 32 bani; Solomon Făgărășan, preot Draguș 114 cor. 16 bani; Moise Micu, preot Poiana-Merului 107 cor. 02 bani; Nicolae Stanciu, inginer Viștea-de-jos 105 cor. 72 bani. Toți celalți (dintre cei îndreptățiți) au dare mai puțină de 100 coroane. Pentru a fi viriliști se va cere o dare peste 200 coroane. Înșinarea se poate adresa comisiunei verificătoare comitatene și oficiului de vice-comite. Lista viriliștilor români o voi comunica la timpul seu.

Pentru o bucată de pământ — moarte. Un avocat din Nășud cumpărase la o licitație o bucată de pământ pe hotarul Borgo-Bistriței. Cumpărătorul nu cunoștea locul, de aceea a cerut să fie pus în posesiunea lui. Nici dirigătorul nu-l cunoștea, de aceea îi însemnă un loc, care era al lui Luca Sălăgan. Acesta a protestat și pe 19 l. c. era să iese comisia la fața locului. Într'acea avocatul dăduse locul cu arândă și arândașul voia să-și iee recolta, la ceea-ce s'a opus proprietarul. Venind și gendarmi, Sălăgan a sărit la ei, un gendarm a pușcat și bietul om a rămas mort pe loc.

Căsătorie. Ioan Suteu și doara Amalia Fulca își vor sërba cununia în 28 Septembrie n. a. c., la orele 3 d. a., în biserică gr. cat. din Tothaza.

Dela petrecerile noastre. Tinerimea română gr.-cat. din Uioara-sup. a aranjat în 31 Aug. a. c. o producțiune teatrală declamatorică cu un program bogat. Succesul petrecerii de acum a întrecut cu mult pe al celorlalte, așa încât nu numai publicul român, dar' chiar și publicul maghiar, care încă participase în număr însemnat, erupse în aplause atât în decursul cât și la sfârșitul producțiunii teatrale. La acest rezultat frumos contribuise foarte mult pe lângă zelul și osteneala dlui Ambrosiu Inorașiu, învățător, și silința cea mare a neobositului tiner Nicolae Șierb, care fu primul ce însuflețise tinerii acestei comune la atari lucruri frumoase și ostense zi și noapte cu ajutorul dlui învățător. El și-a arătat silința și talentul și-n predarea rolurilor sale. Foarte bine se produse și Anisia Murășan, abia de 14 ani, cu declamarea poeziei »La oglindă«. Ceialaltii încă și-au achitat bine de rolurile lor, cu deosebire de a se aminti: Gligor Crișan al lui Filimon cu păpușele sale.

Venitul total a fost 83.62 coroane, din care venitul curat de 46.98 cor. s'a oferit bisericii gr.-cat. din loc. — Pe stim. domni, cari au binevoit a ajuta cu marimonoasele lor supra-solviri, la aceasta petrecere cu scop generos îi enumerăm aici: Gaisler Miklós din Murăș. Uioara 2 cor. 20 bani; Kovács Pál 2 cor. 40 bani; Kormos Károly 80 bani; doamna vęd. Iváncsek 1 cor. 20 bani; Procopovics Zoltán 1 cor. 60 bani; Lukoer Pál 1 cor. 60 bani; Bucșa Gavrilă 40 bani. Primească stim. domni și pe această cale adăncile noastre mulțumite. *Comitetul aranjator.*

Necrolog. Subscripții cu inimă înfrântă de durere anunță trecerea din viața aceasta la o viață mai fericită a preaiubitului și neuitatului lor soț, tată, soțu *Gregoriu F. Negrușiu*, preot în Suoutard, întâmplată la 15 Septembrie st. n., la 4 ore d. m., în al 55-lea an al vieții și 29 al preoției și fericitei sale căsătorii, provăzută fiind cu ss. sacramente ale muribunzilor. Astrucarea osemintelor cumpulului defunct s'a făcut la 18 Septembrie st. n., la 10 ore a. m. în cimitarul gr.-cat. Suoutard.

DIN LUME.

Bulgaria.

În adunarea de protestare, ținută în 15 c. în Sofia, s'a primit o rezoluție, prin care se condamnă procedura severă a guvernului bulgar contra mișcării macedonene, ca fiind contrară intereselor naționale. S'a cerut totodată, ca ofițerii internați să fie readuși la Sofia și apoi e rugat principele, să abată guvernul dela politica, care tinde a nimici idealurile poporului bulgar.

La alegerile suplimentare din 14 l. c. au reușit deputați pentru sobranie tot candidați de-ai guvernului.

Poliția din Atena a arestat pe un pretins revoluționar bulgar Tartarcieff. Sânt mărturii, că acesta a pus la cale atentatul contra unui medic grec stabilit în Macedonia.

Autoritățile bănuesc, că prezența lui Tartarcieff pe teritoriul elin e în legătură cu o nouă urzire a comitetului macedo-bulgar.

Din Sofia i-se scrie ziarului »Vossische Zeitung«, că s'erbările dela Șipca vor ave un caracter pur militar, și asta la dorința Rusiei, care nu voește demonstrațiuni naționale. Veteranii celor

șese batalioane bulgare de voluntari, cari au luptat și ei în pasul Șipca, nu vor să participe la s'erbări, fiindcă li-s'a refuzat diurnele de 2 lei fiecare. Refuzându-se și participarea plenipotențiaților militari, pare-că Rusia și Bulgaria vreau să rămână singure, lămându-se de a espune criticei străine capabilitatea de manevrare a armatei bulgare.

Alianța franco-spaniolă.

În cercurile diplomatice se vorbește de existența unui tractat secret între Franța și Spania, cu privire la Maroc. Ambele puteri vor preteceasta turburările de astăzi, pentru a ocupa cu forța sultanatul și a proceda la împărțirea lui.

Știrea pare a se adevăra prin comunicatul »Gazetei militare spaniole«, organul generalului Weyler, unde se spune, că o alianță între aceste două state în privința Marocului e iminentă.

Mangiuria.

După știri sosite din Mangiuria, Rușii par a nu intenționa părăsirea acestei provincii în timpul hotărât prin convenția ruso-chineză. O mulțime de trupe și imigranți ruși sosesc cu trenul sibirian în țeară, fără să o mai părăsească. Comandantul general rus al trupelor din Mangiuria a protestat contra trimerii funcționarilor englezi pentru serviciul de vamă. Ambasadorul rus din Peking l-a sfătuit să-i espulzeze.

»Peterb. Viedom.« scrie, că Rusia nu poate părăsi Mangiuria, care e un ouib de turburări. Cel puțin țermurul drept al Amurului trebuie să rămână sub potestatea Rusiei.

Anglia.

În Dublin a fost o mare adunare populară, la care au participat peste 20 000 Irlandezi. Ei au protestat contra batjocurei, se s'a făcut orașului prin proclamarea Crimes-Acte-ului și au hotărât să lucre cu toate puterile la lățirea ligei naționale irlandeze.

Turcia.

Din Constantinopol se anunță, că ambasadorii vor supune în curând Porței un proiect de reforme imediate, de ordin administrativ, în Macedonia. Ca basă se va lua proporțiunea naționalităților, acordându-se acestora reprezentări în instituțiunile constituite.

Ziarul »Neue Freie Presse« află din Sofia, că se asigură acolo cum că corespondentul unui mare ziar german, care călătorea prin Macedonia, a dispărut.

Se șvonește, că a fost răpit de briganzi.

Poarta a acordat esecvatura pentru consulul rusesc din Mitrovița.

În S'erbăria-veche domnește din cauza atitudinii Albanezilor panică. Conducătorul Albanezilor, Issa Bolletinaș, vestește pretutindeni, că cel-ce va da sălaș consulului rusesc va fi ucis, casa lui demolată. Pe consulul rusesc Școrbin l-a amenințat cu moartea, dacă va veni la Mitrovița. Poarta n'a dat încă esecvatura noului consul, atrăgând atențiunea ambasadorului rus asupra primejdiei, ce-l așteaptă. Ambasada rusească cere însă cu energie esecvatura.

Valiul din Ianina a împedecat sancționarea oficiului postal din Ianina.

Știri mărunte.

La alegerile pentru a doua cameră din Svedia a câștigat până acum stanga 15 mandate, dreapta a perdut 16.

Orașul Limerick din Irlanda a numit pe Stein, Botha, De Wett și Delarey cetățeni de onoare, fiind cei mai mari eroi în viață în lupta pentru libertatea religioasă și civilă.

Esamene.

Din tractul Ighiu (Sălagiu).

(Urmare și fine)

În 21/8 Maiu la 8 ore a. m. s'a ținut esamenul în Șumal, fiind de față la examen 29 elevi și 26 fete. S'a examinat prin inv. Alexandru Negrean; pruncii au dat răspunsuri admirabile din toate obiectele de învățământ, ceea-ce dovedește, că dl învățător e la culmea chemării sale, deși numai acuma își făcuse anul de praxă.

În 21/8 Maiu la 3 ore d. m. s'a ținut esamenul în Almaș, fiind de față la examen 33 de elevi, ear' învățător Alexandru Baticăș; s'a examinat din toate obiectele prin dl învățător; elevii au dat răspunsuri indestulitoare.

În 25/12 Maiu a. m. s'a ținut esamenul în Hidig; prezenți au fost 60 elevi. Afară de dl Ioan Vicaș, protopop, și dl Augustin Vicaș, comisar protopopesco, ca oaspeți la examen au fost inteligenți din loc și jur și mai mulți senatori și popor mult, așa că s'a văzut că este o adevărată s'erbătoare. Începutul prin »Împărțirea cereșo« după-ce a urmat religioasă și ist. biblică, din care pruncii au dat răspunsuri admirabile, din care se vede, că atât P. O. D. protopop cât și dl învățător se îngrijesc de cultura religioasă-morală a elevilor. Din toate obiectele au dat răspunsuri satisfăcătoare.

Pe masă scrisori de esamen frumoase și lucruri de mână femeiești, cari au fost arătate de domnișoara Veronica Pop, fca domnului învățător local.

Succesul esamenului s'a constatat de foarte bun.

În 27/14 Maiu la 8 ore a. m. s'a ținut esamenul de școală din Doh de față fiind 50 elevi, la examen afară de P. O. D. protopop au fost mai mulți oaspeți inteligenți din loc și jur, mai mulți senatori și popor mult.

S'a început esamenul cu elevii, cari au fost examinați prin dl inv. Vasiliu Barna; toți elevii au dat răspunsuri foarte bune din toate obiectele de învățământ prescrise.

S'au cântat mai multe poezii frumoase și corecte, încheierea după programă s'a finit cu câteva dialoguri rostite prin niște școlari cu atâta acurateță, încât au pus în urmăire pe cei de față. Pe masă au fost puse scrisorile pruncilor cari au fost frumoase.

Rezultatul esamenului a fost foarte bun. Aici am esperiat cel mai frumos rezultat.

Daniel Graur, junior de Dobrocina, esmis.

Concursuri bis.-școl.

Diocesa gr. or. Arad. Post inv. Bucsa, Botean, ppresb. Peștegului.

Din cauza lipsei de spațiu Posta redacțiunii și administrațiunii se amână pe nrul viitor.

Pentru redacția și editura responsabil: Victor Lazăr. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Iosif Marschall.

Pentru agricultori.

Se caută un agricultor cu cunoștințe practice în cultura cânepei. El află condițiune stabilă la dl. **G. Teodorini**, proprietar, **Drăgășani** jud. **Véloea, România**, la care se se adreseze doritorii pentru informațiuni. 72 2-3

Doi băieți

se primesc la învățătură în franzelăria lui **Petru Moga**, 713-3 Sibiu, strada Poplăcii nr. 23.

Anunț.

La subscrisul se află spre **vânzare** mai multe specii de **caferi de brad** în grosime dela 10—25 cm. măsurați la mijloc, de 4—8 metri lungi, rotunzi sau ciopliți. De asemenea se află **50.000 pari de vie** ascuțiți și curățiți gata dela 2 metri lungime în sus până la 5 metri cu **prețuri moderate**.

Ioan G. Bozdocu, proprietar de joagăr și moară cu aburi în **Veștem, u. p. Vesteny**. 70 2-3

Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

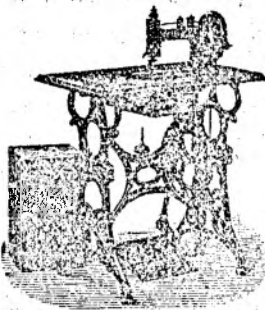
Încadrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografa”, soc. pe acțiuni

Gustav Dürr,

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede, Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 4 29-

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seidel & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de orice fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de orice fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la ocerere gratis și franco.

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a **Ardealului**, și cu deosebire **Munții-Apuseni**, patria lui **Horla și Ianon**, să citească scrierile lui **Silvestru Moldovan** anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale **Transilvaniei și Valea-Murășului**, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni,

cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile **Românilor** și cu multe legende despre dealuri, colți, izvoroșe ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în **România** 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre **Transilvania** în limba română.

„*Liga română*”, scria între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl. **Silvestru Moldovan** a răspuns deci prin această publicație unei trebuințe ce intrădever se simțea la noi. Sperăm, că publicații cețiter va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comanda se pot face la

Librăria W. Kraft.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din-afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Listă prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină **Atycoelen**.

Gustav Mooss,

fabrică de casse în Sibiu, strada Poplăceli-mare Nr. 8.

9.12-26